

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2013

Lenka Sádlová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

**Soukromé mateřské školy v pohledu současné
společnosti**

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Eva Svobodová

Vypracovala:

Lenka Sádlová

České Budějovice, 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, 31. března 2013

Lenka Sádlová

Poděkování

Touto cestou bych chtěla poděkovat paní Mgr. Evě Svobodové za odbornou pomoc, věcné připomínky a trpělivost při vedení mé bakalářské práce.

Také bych chtěla poděkovat manželovi, dětem a přátelům za trpělivost, pomoc a podporu.

Mé poděkování patří i účastníkům výzkumu.

ABSTRAKT

Soukromé mateřské školy v pohledu současné společnosti

Záměrem této bakalářské práce je zmapovat soukromé mateřské školy v České republice a zjistit, jak na ně pohlíží česká společnost a s jakými problémy se potýkají. Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části uvádím nejdůležitější současné legislativní podmínky pro zřízení mateřské školy a nastiňuji rozdíly mezi školami státními a soukromými.

Cílem praktické části je zjistit s jakými problémy se potýkají soukromé mateřské školy při zřízení a provozu oproti státním mateřským školám a naopak, jaké mohou být výhody soukromých mateřských škol. Také zde zjišťuji názory rodičů dětí na soukromé a státní mateřské školy.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Soukromá, státní, mateřská škola, rozdíly, problémy, výhody.

ABSTRACT

Private pre-primary schools from the perspective of current society

The aim of this bachelor work is to analyze private pre-primary schools in The Czech Republic from the perspective of Czech society and to describe their substantial problems. The work is divided into theoretical and practical part. The theoretical part summarizes key legislative conditions necessary for establishment a new pre-primary school and outlines differences between public and private institutions.

The practical part focuses on significant difficulties in establishing and running private pre-primary schools compared to public ones as well as their advantages. It also describes parents' views on private and public pre-primary schools.

KEYWORDS:

Private, public, pre-primary schools, differences, problems, advantages.

OBSAH

ÚVOD.....	9
-----------	---

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	10
-------------------------------	----

1.1 Druhy mateřských škol podle zřizovatelů – popis současného stavu.....	10
---	----

1.1.1 Veřejné školy.....	10
--------------------------	----

1.1.2 Církevní školy.....	11
---------------------------	----

1.1.3 Soukromé školy.....	11
---------------------------	----

1.1.3.1 Druhy soukromých mateřských škol.....	13
---	----

1.2 Základní právní předpisy pro zřizování a provoz mateřských škol zapsaných ve školském rejstříku.....	14
---	----

1.2.1 Zákony.....	14
-------------------	----

1.2.2 Vyhlášky.....	17
---------------------	----

1.2.3 Nařízení vlády.....	19
---------------------------	----

1.3 Zřízení mateřské školy a její zápis do rejstříku škol a školských zařízení.....	19
---	----

1.3.1 Zřizovací listina.....	20
------------------------------	----

1.3.2 Postup a náležitosti zápisu do rejstříku.....	21
---	----

1.4 Financování škol ze státního rozpočtu.....	22
--	----

1.5 Rámcový program pro předškolní vzdělávání (RVP PV).....	23
---	----

1.6 Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (ŠVP PV).....	23
---	----

1.6.1 Obsahová náplň ŠVP PV	23
II. PRAKTICKÁ ČÁST	
2 CÍL PRÁCE, PŘEDPOKLADY	26
2.1 Cíl práce	26
2.2 Výzkumné otázky	26
3 METODIKA	27
3.1 Použité techniky a metody výzkumu	27
3.2 Charakteristika výzkumných souborů	28
3.2.1 Soukromé mateřské školy	29
3.2.2 Názory rodičů	29
3.3 Struktura rozhovorů	30
3.3.1 Struktura rozhovoru se zřizovateli soukromých MŠ	30
3.3.2 Struktura rozhovoru s rodiči dětí	31
4 VÝSLEDKY	32
4.1 Spektrum soukromých předškolních zařízení v České Republice	32
4.2 Soukromé MŠ z pohledu zřizovatele	34
4.2.1 Založení mateřské školy	34
4.2.2 Podpora od města, dotace	37
4.2.3 Počet dětí v mateřské škole	39
4.2.4 Školné	39

4.2.5 Problémy, se kterými se soukromé MŠ potýkají.....	40
4.2.6 Přínos soukromých MŠ	42
4.3 Soukromé MŠ z pohledu rodičů dětí.....	34
5 ZÁVĚREČNÉ SHRUTÍ.....	47
ZÁVĚR	48
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	51
SEZNAM PŘÍLOH	53

ÚVOD

Téma mé práce zmapování soukromých mateřských škol v České republice jsem si vybrala, protože do budoucna plánuji založení své soukromé mateřské školy a tato práce mi pomohla vytvořit si jasnější představu, na co se mám při zřizování mateřské školy zaměřit.

Z důvodu nedostatku míst v mateřských školách vznikají soukromá předškolní zařízení, která nejsou zapsaná v rejstříku škol a ne vždy plní funkci kvalitního předškolního vzdělávacího zařízení a mnohdy rodiče zaplatí za pečování o dítě neúměrnou částku. Samozřejmě vznikají i soukromé mateřské školy zařazené do sítě škol kontrolované a dotované státem.

Mým cílem bude tedy zjistit, jak široké je spektrum předškolních zařízení v České Republice, jaké je současné postavení soukromých mateřských škol a s jakými problémy se mateřské školy potýkají. Další otázkou je, zda rodiče preferují státní nebo soukromé mateřské školy a za jakých podmínek by zvolili pro své dítě soukromou mateřskou školu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

1.1 Druhy mateřských škol podle zřizovatelů - popis současného stavu

1.1.1 Veřejné školy

Školy zřizované ministerstvy nebo orgány územní samosprávy (veřejné školy = státní) mohou mít následující právní formy:

- a) příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby (jsou-li zřizovány krajem, obcí, dobrovolným svazkem obcí nebo Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy)
- b) Organizační složky státu (jsou-li zřizovány Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem spravedlnosti nebo Ministerstvem práce a sociálních věcí). (MŠMT VZ 2011, str. 22)

Zákon č. 561/2004 Sb. předpokládá, že školy a školská zařízení budou kromě firemních mateřských škol právnickými osobami. (Školské zákony 2012, str. 39)

Školy zřízené jako příspěvkové organizace (což je u nás nejběžnější právní forma) spravují majetek svěřený zřizovatelem (stát, kraj nebo obec), dostávají od něj příspěvky na svou činnost a jsou většinou neziskové. (MŠMT VZ 2011, str. 22) To znamená, že zřizovatel jim poskytne prostory i vybavení, dostávají dotace od státu nebo kraje a také od zřizovatele, hospodaří sami s dotacemi i svěřeným majetkem. Zřizovatel na jejich hospodaření dohlíží prostřednictvím různých výkazů, které škola musí zpracovat, a ušetří-li nebo vydělá škola nějaké prostředky doplňkovou činností, musí žádat zřizovatele o povolení dále s nimi hospodařit. Nesouhlasí-li zřizovatel s dalším využitím ušetřených prostředků pro školu, vrací se tyto ušetřené peníze do rozpočtu zřizovatele. Příspěvkové organizace upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. (Školské zákony 2012)

1.1.2 Církevní školy

Mateřskou školu mohou zřizovat také registrované církve a náboženské společnosti (církevní školy). Většinou jsou zřizovány v právní formě školské právnické osoby. Školská právnická osoba je novou právní formou neziskové organizace, která byla zavedena školským zákonem. Její činnost je omezena na oblast vzdělávání. (MŠMT VZ 2011, str. 22)

1.1.3 Soukromé školy

Soukromé školy mohou být zřizovány právnickými osobami (jinými než výše uvedené) nebo fyzickými osobami. Vznik soukromých škol umožnila již novela předchozího školského zákona v roce 1990. Novely zákonů z roku 1995 však znamenaly zpřísnění požadavků na soukromé školy. Právní forma není předepsána, převažují právní formy dle obchodního zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb.), např. společnosti s ručením omezeným (ty jsou nejčastější), veřejné obchodní společnosti apod. (MŠ a právo, právní postavení MŠ, str. 4) Mohou také využívat formy obecně prospěšné společnosti (o.p.s. upravuje zákon č. 248/1995 Sb.) a formy školské právnické osoby.

Tab. 1: Počty mateřských škol v České Republice od r. 2003 do roku 2012 podle jednotlivých zřizovatelů.

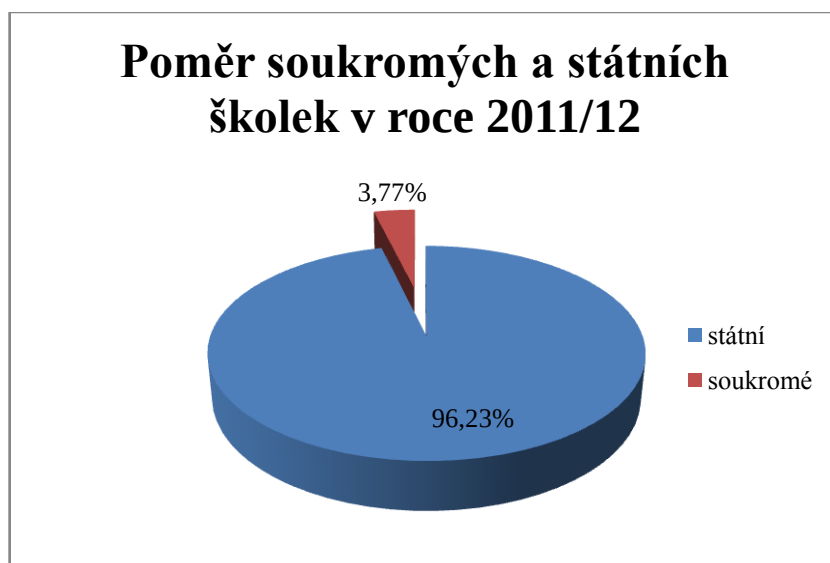
Zřizovatel			2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Počet mateřských škol v ČR											
Celkem			5 067	4 994	4 834	4 815	4 808	4 809	4 826	4 880	4 931
v tom	veřejný		4 973	4 899	4 741	4 720	4 706	4 702	4 702	4 723	4 745
	v tom	MŠMT	8	7	8	8	8	8	8	8	8
		obec	4 794	4 726	4 654	4 631	4 617	4 613	4 614	4 638	4 662
		jiný resort	–	–	–	–	–	–	–	–	–
		kraj	171	166	79	81	81	81	80	77	75
	soukromý		74	75	72	73	77	82	96	126	150
	církev		20	20	21	22	25	25	28	31	36

Zdroj: MŠMT, Vývojová ročenka školství 2003/04–2011/12

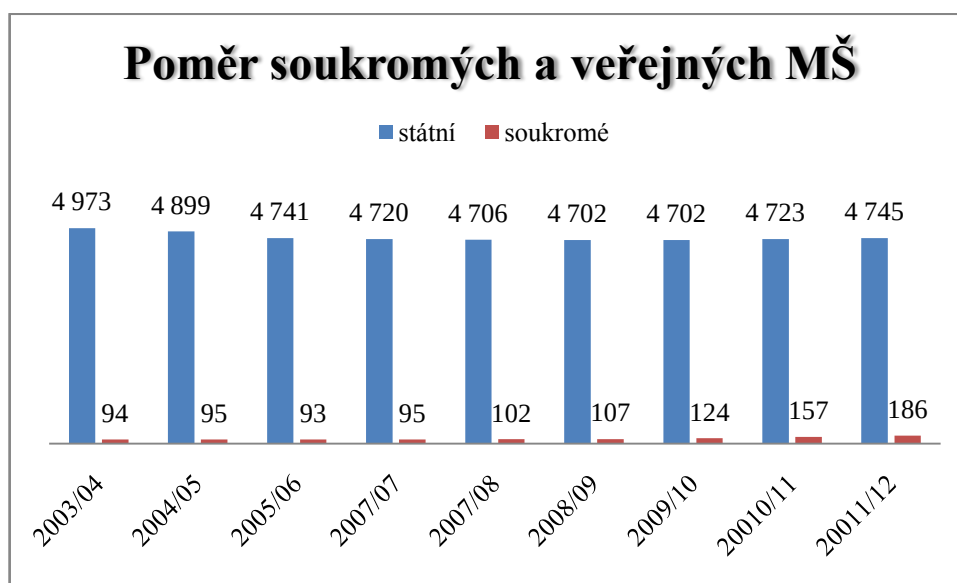
Největší zastoupení soukromých mateřských škol je v Praze (5,4 %) a v Moravskoslezském kraji (4,3 %). (MŠMT VZ 2010, str. 36)

V grafu č. 1 je vyjádřen poměr mezi mateřskými školami státními a soukromými. Veřejných mateřských škol je převážná většina, i když soukromých mateřských škol každý rok přibývá a podíl soukromých mateřských škol se od roku 2008 přibližně o 1 % každý rok zvyšuje. Je to dáno zejména tím, že na zvýšenou poptávku předškolního vzdělávání reagují spíše zřizovatelé soukromých mateřských škol.

Graf č. 1

Graf č. 2

1.1.3.1 Druhy soukromých mateřských škol

Chceme-li si otevřít svoji soukromou mateřskou školu, nejprve je potřeba stanovit si, jaký druh služeb chceme poskytovat a také zjistit, kde existuje mezera na trhu, tedy po jakých předškolních službách je poptávka.

Soukromých mateřských škol existuje hodně, ale je potřeba si uvědomit, že se liší zejména v tom, zda jsou zapsané v tzv. školském rejstříku a tím také garantují kvalitní předškolní vzdělávání nebo jsou to čistě soukromá zařízení, tzv. miniškoličky (jak se jim dnes říká), ty ve většině případů splňují zejména pečující a zábavnou funkci a nemají nárok na finanční prostředky ze státního rozpočtu, proto jsou také neúměrně drahé. (Ovšem zřízení takové soukromé MŠ je méně náročné, protože se na ně nevztahuje tolik legislativních pravidel. Soukromá MŠ bez nároku na dotace se zakládá jako volná živnost Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti. (příloha č. 4 zákona č. 455/1991 Sb.) Obsahem živnosti je výchova dětí nad tři roky věku v předškolních zařízeních, výuka v soukromých školách a zařízeních sloužících odbornému vzdělávání, pokud tato nejsou zařazena do rejstříku škol a školských zařízení. Všeobecnými podmínkami provozování živnosti, jsou dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost.

Školy a školská zařízení (včetně soukromých), které jsou zařazeny do veřejného seznamu, tzv. školského rejstříku, dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) musí splňovat požadavky dané školským zákonem a vztahuje se na ně také kontrola ČŠI.

1.2 Základní právní předpisy ČR pro zřizování a provoz mateřských škol zapsaných ve školském rejstříku

1.2.1 Zákony

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Školský zákon je základní právní normou v oblasti školství. (Poláková in Syslová 2012, str. 25) Tento zákon upravuje podmínky vzdělávání ve školách a školských zařízeních, stanovuje zásady a cíle vzdělávání, vymezuje systém vzdělávacích programů, vymezuje právní postavení škol a školských zařízení, zabývá se hodnocením škol, organizací vzdělávání a vzděláváním dětí se specifickými vzdělávacími potřebami a vzdělávání nadaných dětí. Také vymezuje práva a povinnosti fyzických i právnických osob při vzdělávání a stanoví působnost orgánů vykonávajících státní správu a samosprávu ve školství. (Školské zákony 2012, str. 27)

Jedním ze základních dokumentů, podle kterého MŠ vzdělává, je školní vzdělávací program. Vzdělávací programy upravují ustanovení § 3 až § 5 školského zákona. (Poláková in Syslová 2012, str. 25)

§ 7 Vzdělávací soustava, školy a školská zařízení

Odstavec 6 říká, že podmínkou výkonu činnosti školy nebo školského zařízení je zápis do školského rejstříku. (Školské zákony 2012, str. 37)

§ 8 vymezuje právní postavení škol a školských zařízení (Školské zákony 2012, str. 38)

§ 12 se zabývá hodnocením škol, školských zařízení a vzdělávací soustavy. Hodnocení vzdělávací soustavy provádí škola sama, dále Česká školní inspekce (ČŠI) a může je provádět také jejich zřizovatel. (Školské zákony 2012, str. 42)

§ 33 až 35 se týká předškolního vzdělávání

§ 33 Cíle předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte a spolupodílí se na jeho zdravém tělesném, rozumovém i psychickém rozvoji. Vytváří u dítěte základní předpoklady pro jeho další vzdělávání. (Školské zákony 2012, str. 70)

§ 34 Organizace předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání je určeno pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti let (odstavec 1). Stanovuje kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání. Odstavec 8 se vztahuje ke zřizování tzv. firemních mateřských škol. (Školské zákony 2012, str. 70)

§ 35 určuje, kdy může ředitel mateřské školy rozhodnout o ukončení předškolního vzdělávání dítěte. Odkazuje na prováděcí právní předpis, jímž je vyhláška č. 14/2005 Sb. viz dále.

§142 až 151 řeší problematiku školského rejstříku.

§173 až 176 definují kompetence ČŠI a postavení v systému veřejné správy. (Parmová in Syslová 2012, str. 262)

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon stanoví, kdo jsou pedagogičtí pracovníci, upravuje předpoklady pro jejich činnost, získání odborné kvalifikace, pracovní dobu a rozsah přímé pedagogické

činnosti, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pracovníky škol a školských zařízení zapsaných v rejstříku škol. (Školské zákony 2012, str. 327) Ředitelem mateřské školy může být fyzická osoba bezúhonná s odbornou kvalifikací a praxí 3 roky. (Školské zákony 2012, str. 329)

Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů

Soukromým mateřským školám se dotace ze státního rozpočtu poskytuje v případě, že jsou právnickou osobou (a jsou zapsané ve školském rejstříku), pokud uzavřou smlouvu s krajským úřadem. Dotace se stanoví procentním podílem z normativu. Škola dostane příspěvek ve výši mzdových a neinvestičních nákladů připadajících na jedno dítě vynásobených skutečným počtem dětí. (Školské zákony 2012, str. 450 - 452)

Pokud mateřská škola neuzavře smlouvu o zvýšení dotace na příští rok do 31. ledna, dostane dotaci jen ve výši 60 %. Zvýšení je podmíněno ještě poskytováním vzdělání v souladu se zařazením do sítě škol po dobu nejméně 1 roku a výsledkem kontroly ČŠI. (ATre 2012)

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů

Stanovuje mateřským a jiným školám povinnost zajistit splnění hygienických požadavků. Požadavky jsou kladeny na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou, úklid a nakládání s prádlem a na zajištění hygienické čistoty pískovišť. (Kocián in Syslová 2012, str. 141)

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon upravuje podmínky pro zřízení mateřské školy nezapsané ve školském rejstříku.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Stanoví rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu. Účetní jednotky účtují o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Velký

důraz je kladen zejména na správnost (zpracování dle zákonů), úplnost, průkaznost, přehlednost a srozumitelnost a trvalost účetních záznamů (zákonem je uložena doba pro uchování účetních záznamů). Účtuje se podvojnými zápisy, sestavují se různé výkazy, účetnictví je tím dána možnost sebekontroly. (Prokúpková in Syslová 2012, str. 169)

1.2.2 Vyhlášky MŠMT

Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
(vyhlášky č. 43/2006 Sb.)

§ 1 Podrobnosti o podmínkách provozu mateřské školy a organizaci mateřské školy
Uvádí se zde, že mateřská škola spolupracuje s rodiči dětí a dalšími subjekty s cílem vytvořit zázemí pro vzdělávání a výchovu dětí. Zřizovat lze mateřské školy s celodenním provozem (6,5 – 12 hod denně), polodenním provozem (nejdéle 6,5 hod denně) a internátní (celodenní vzdělávání a noční péče), v mateřské škole s celodenním provozem je možné zřídit třídy s polodenním nebo internátním provozem. Je zde stanoveno rozdělení dětí do tříd podle věku (3 třídy do 4, 5, 7 let), ale mohou být v jedné třídě i různě staré děti. Docházku dítěte do mateřské školy písemně dohodne ředitel školy s rodičem dítěte. (Školské zákony 2012, str. 255)

V § 2 se uvádí, že mateřská škola s jednou třídou má nejméně 15 dětí, jediná mateřská škola v obci má nejméně 13 dětí a třída mateřské školy se naplňuje do počtu 24 dětí. (Školské zákony 2012, str. 257)

Dále je zde řešeno přerušení provozu mateřské školy, bezpečnost dětí a zodpovědnost za děti, úplata za předškolní vzdělávání ve veřejných mateřských školách. (RAABE, MŠ a právo)

Vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých

Je to prováděcí vyhláška k zákonu č. 258/2000 Sb. Vyhláška zpřesňuje hygienické požadavky na prostorové a provozní podmínky, osvětlení, vnitřní uspořádání a vybavení, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou a úklid mateřských škol.

Vztahuje se i na provozování živnosti péče o dítě do 3 let věku v denním režimu a živnosti mimoškolní výchova a vzdělávání, tzn. i na soukromé mateřské školy nezapsané v rejstříku škol. Prostorové podmínky a vnitřní uspořádání musí umožňovat výuku, volné hry dětí, jejich odpočinek, osobní hygienu s otužováním, tělesná cvičení a zajištění stravování, pokud toto není zajištěno v jiném stravovacím zařízení. Na 1 dítě musí plocha denní místnosti užívané jako herna a ložnice činit nejméně 4 m²; je-li ložnice, jídelna nebo tělocvična stavebně oddělená, musí plocha denní místnosti činit nejméně 3 m² na 1 dítě. Plocha na lůžko pro spánek musí činit nejméně 1,7 m² na 1 dítě. I na zahradě je stanoven prostor 4 m² na 1 dítě. (ATre 2012)

Přílohou č. 1 k vyhlášce č. 410/2005 Sb., jsou stanoveny požadavky na hygienická zařízení, v mateřské škole musí být pro 5 dětí jedna dětská mísa a umyvadlo.

Vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby

Vyhláška stanovuje technické požadavky na stavby, stabilitu a mechanickou odolnost staveb, požární bezpečnost, oplocení pozemku, parkování aut, výšku stropů, vnitřní prostor, ochranu proti hluku a ochranu před bleskem, vytápění, tepelnou ochranu, žumpy, úsporu energie, atd. (Vyhláška 268/2009 Sb.)

Vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování

Vyhláška se zabývá organizací školního stravování, zabezpečením stravování, zařízením školního stravování a provozem. Dále vymezuje rozsah poskytovaných služeb (v MŠ je to hlavní jídlo a dvě doplňková jídla) a stanovuje výši úplaty za školní stravování. V příloze k vyhlášce jsou výživové normy podle věku dětí a finanční limity na nákup potravin. (Školské zákony 2012, str. 289)

Vyhláška č. 353/1991 Sb., o soukromých školách, ve znění pozdějších předpisů (předpis č. 138/1995 Sb.)

Soukromá škola může být zřízena právnickou nebo fyzickou osobou. Soukromé školy zařazuje do sítě škol a školských zařízení Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Ministerstvo zařazuje soukromé školy do sítě škol pro následující školní rok nejpozději do 1. srpna a písemný návrh musí zřizovatel předložit nejpozději do 30. dubna.

Vyhláška č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců

Vyhláška č. 17/2005 Sb., o podrobnějších podmínkách organizace České školní inspekce a výkonu inspekční činnosti

1.2.3 Nařízení vlády

Nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků

Přímá výchovná a pedagogická činnost učitelů se stanovuje tímto nařízením jen u veřejných mateřských škol. Týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti je dán přílohou. *Pro učitele MŠ je stanoven týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti 31 hodin.* (Poláková in Syslová 2012, str. 31)

Nařízení vlády č. 324/1996 Sb., kterým se stanoví podmínky a výše poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů

1.3 Zřízení mateřské školy a její zápis do rejstříku škol a školských zařízení

Mateřská škola je podle ustanovení § 7 odst. 3 školského zákona druhem školy. Hana Sedláčková píše, že zápis MŠ do rejstříku škol (dále jen rejstříku) je základní

podmínkou pro to, aby mohla být součástí vzdělávací soustavy, vykonávat svoji činnost a získat finanční prostředky ze státního rozpočtu. (Sedláčková in Syslová 2012, s. 75) Veřejná i soukromá MŠ tedy vzniká založením právnické osoby. Dle novely živnostenského zákona č. 455/1991 Sb., účinnost od 1. 7. 2008, výchova a vzdělávání ve školách zařazených do rejstříku škol, není živností. MŠ je v rejstříku zapsaná jako samostatný právní subjekt nebo je součástí právnické osoby vykonávající činnost i jiných škol. Nejčastěji jde o činnost MŠ a ZŠ. (RAABE, Mateřská škola a právo)

1.3.1 Zřizovací listina

Zřízení mateřské školy je rozhodnutím zřizovatele, formální podobou je zřizovací (zakládací) listina. *Zřizovací listina patří mezi základní dokumenty, kterými určují zřizovatelé principy fungování institucí, jež zřizují.* (Sedláčková in Syslová 2012, str. 80)

Obsahem zřizovací listiny je:

- název a právní předpisy, na jejichž základě je vydána (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a školský zákon)
- údaje o zřizovateli (úplný název, sídlo a IČ)
- údaje o zřízené organizaci (úplný název, IČ a právní forma)
- vymezení hlavního účelu a předmětu činnosti (zajištění předškolního vzdělávání příp. stravování dětí)
- statutární orgán organizace (obvykle ředitel), jeho povinnosti, kompetence...
- vyjmenování majetku
- vymezení majetkových práv a povinností MŠ (jak ho může nabývat, spravovat)
- doplňková činnost
- zajištění kontroly organizace (stanovuje povinnost umožnit kontrolu a vypracovávat zprávy o činnosti a hospodaření MŠ)
- doba, na kterou je MŠ zřízena (obvykle se uvádí na dobu neurčitou)
- závěrečná ustanovení (vymezují nabytí účinnosti, přílohy, apod.)
- datum vydání, razítko zřizovatele a podpis zřizovatele nebo zodpovědné osoby

1.3.2 Postup a náležitosti zápisu do rejstříku

Zápisy do rejstříku vede a provádí krajský úřad nebo MŠMT (v případě MŠ zřizovaných MŠMT, církevních MŠ a právnické osoby, která vykonává činnost více škol). (RAABE, Mateřská škola a právo)

V případě zřízení nové MŠ je termín podání do 30. září pro následující školní rok (Syslová 2012, s. 76) u místně příslušného krajského úřadu, který o žádosti rozhodne do 90 dnů od doručení. (RAABE, Mateřská škola a právo)

Žádost o zápis podává zřizovatel, zakladatel nebo jiná osoba (navrhovatel), která je oprávněna jednat za ni do jejího vzniku.

Náležitosti žádosti: (předkládají se originály nebo ověřené kopie)

- druh školy (mateřská škola) – může mít max. 120 znaků, neměly by se používat zkratky
- název, sídlo a označení právní formy a IČO (u právnické osoby)
- údaje o zřizovateli – jméno, příjmení, státní příslušnost, místo trvalého pobytu a datum narození
- statutární orgán zřizovatele
- rámcový popis personálního a majetkového zajištění a financování činnosti MŠ s ohledem na požadavky Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání
- doklad o vlastnickém nebo užívacím právu k prostorám, kde bude činnost MŠ probíhat
- stanovisko orgánu ochrany veřejného zdraví a stavebního úřadu, že prostory lze využívat k provozování MŠ
- doklad osvědčující vznik právnické osoby, která bude vykonávat činnost MŠ (zřizovací nebo zakládací listina, pokud je zřizovatelem obec i usnesení zastupitelstva o chválení zřízení)
- údaje o řediteli – osobní údaje, doklad o jmenování do funkce, doklad o splnění předpokladů pro výkon této funkce
- navrhovaný nejvyšší počet dětí v MŠ v souladu s posudky státních orgánů
- čestné prohlášení zřizovatele (školský zákon § 150, odst. 1)
- datum zahájení činnosti MŠ (Sedláčková in Syslová 2012, str. 77 -78)

Orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, žádost o zápis do rejstříku zamítne v případě, že žádost nesplňuje náležitosti stanovené zákonem a uvedené nedostatky nebyly na výzvu ve stanovené lhůtě odstraněny. Zamítnutí následuje také v případě, že úřad posouzením žádosti zjistí, že není v souladu s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České Republiky nebo nejsou dány předpoklady pro řádnou činnost školy po stránce personální, materiální a finanční. Dále také v případě, že žádost obsahuje nepravdivé údaje nebo by činnost školy nebyla v souladu s právními předpisy. (Školské zákony 2012, str. 185)

1.4 Financování škol ze státního rozpočtu

Soukromým školám se dotace poskytuje k financování neinvestičních výdajů souvisejících s výchovou a vzděláváním. Žádost o poskytnutí dotace na příští školní rok předkládá právnická osoba krajskému úřadu do 31. ledna nebo do 30 dnů od doručení rozhodnutí o zápisu do školského rejstříku. (Školské zákony 2012, str. 450)

U veřejných MŠ je možnost ze státního rozpočtu financovat platy, náhrady platů, nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, odstupné, na výdaje na úhradu pojistného na sociální a zdravotní zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, na příděly do fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP) a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, nezbytné vyšší výdaje spojené s výukou zdravotně postižených dětí, výdaje na učební pomůcky, školní potřeby, výdaje na další vzdělávání učitelů a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání. U škol zřizovaných ministerstvem ještě i neinvestiční výdaje spojené s provozem škol. (Školské zákony 2012, str. 196)

1.5 Rámcový program pro předškolní vzdělávání (RVP PV)

RVP PV přesně definuje záměry předškolního vzdělávání: „*Záměrem předškolního vzdělávání je dovést dítě k tomu, aby v rozsahu svých osobních předpokladů získalo věku přiměřenou fyzickou, psychickou a sociální samostatnost a základy kompetencí důležitých pro jeho další rozvoj a učení, pro život a vzdělávání.*“ (Bečvářová 2003, str. 51)

RVP PV neplní funkci školního kurikula (školního vzdělávacího programu, dále jen ŠVP). Určuje společný rámec pro tvorbu ŠVP, který je třeba zachovávat. Je otevřený pro školu, učitele i děti, aby si každá MŠ mohla vytvářet a realizovat svůj vlastní ŠVP při splnění společných pravidel. (Parmová in Syslová 2012, str. 211)

1.6 Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (ŠVP PV)

ŠVP PV je dokumentem, podle něhož se uskutečňuje vzdělávání dětí v konkrétní MŠ. Je součástí povinné dokumentace MŠ a představuje komplexní projekt práce MŠ na určité časové období. (Parmová in Syslová 2012, str. 212) Měl by být jedinečný svým obsahem, formou i způsobem zpracování. ŠVP se stává základním povinným dokumentem pro učitele a je významnou vizitkou MŠ. Škola jím vyjadřuje svoji filozofii a strategii, metodické priority své práce a poskytuje úplné a přehledné informace o poskytovaném vzdělávání a jeho kvalitě. *ŠVP by měl být otevřeným pracovním materiálem, který se aktuálně přizpůsobuje měnící se situaci. ŠVP je (s výjimkou některých příloh) dokument přístupný rodičovské i odborné veřejnosti.* (Bečvářová 2003, str. 57) Školní vzdělávací program vydává ředitel školy nebo školského zařízení. Musí být zveřejněn na přístupném místě v MŠ. (aTre 2012)

1.6.1 Obsahová náplň ŠVP PV

Podle doporučení RVP PV by měl obsahovat svůj osobitý název, téma (motto), kterým škola vyjadřuje vlastní image.

Identifikační údaje o mateřské škole

Povinným údajem je název školy, adresa, zřizovatel, statutární zástupce, datum schválení programu zaměstnanci a jeho platnost. (Váchová in Svobodová 2010, str. 33)

Obecná charakteristika školy

Uvádí se zde informace o lokalitě, budově a okolí, počtu tříd a jejich uspořádání, dalších využívaných prostorách, historii vzniku a vývoje školy apod. (Bečvářová 2003, str. 59)

Dále o technickém stavu budovy a dalších zajímavostech nebo specifických informacích tak, aby si čtenář vytvořil alespoň základní představu o škole. Mohou zde být i informace o školním stravování. (Bečvářová 2010, str. 48)

Charakteristika vzdělávacího programu

Zde se uvádí filozofie programu, jeho zaměření a hlavní záměry do budoucna (vize). (Váchová in Svobodová 2010, str. 33)

Podmínky vzdělávání

Patří sem věcné (materiální) podmínky, životospráva (stolování, jídelníček, pitný režim, pohyb, pobyt na zdravém vzduchu, odpočinek a vzor učitelky v oblasti zdravého životního stylu), psychosociální podmínky, organizace chodu, řízení, personální zajištění a spoluúčast rodičů.

Organizace vzdělávání

Jde o vnitřní uspořádání školy, je zde uvedeno jaké jsou zde třídy (počty, věk, zaměření, integrace, metody a formy práce, ...) a podle jakých kritérií se přijímají a zařazují děti do tříd.

Obsah vzdělávání

Tuto část ŠVP PV mají tvořit integrované bloky, charakterizované z hlediska cílů a činností, přičemž rozsah jejich zpracování je libovolný. Měl by ale poskytovat učitelkám dostatečný prostor pro vlastní tvořivou práci. (Váchová in Svobodová 2010, str. 36)

Představuje vnitřně propojený celek, který se dá rozčlenit do 5 oblastí (biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální). Jednotlivé bloky

zahrnují dílčí cíle, vzdělávací nabídku, očekávané výstupy a možná rizika. (Syslová 2012, str. 214)

Evaluace

Zde by měl být plán evaluace (sebehodnocení) školy a dohodnutá pravidla, jak bude evaluace probíhat ve třídách. Zabývá se naplňováním cílů programu, kvalitou podmínek vzdělávání, prací pedagogů, výsledky vzdělávání apod. (Váchová in Svobodová 2010, str. 36)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2. CÍL PRÁCE, PŘEDPOKLADY

2.1 Cíl práce

Prvním cílem praktické části mé práce je zmapovat, jak široké je spektrum soukromých předškolních zařízení v České republice. Dalším cílem je zjistit, s jakými problémy se potýkají soukromé mateřské školy zařazené do sítě škol a posledním úkolem je objasnit, jak na soukromé mateřské školy pohlíží česká společnost.

2.2 Výzkumné otázky

Na začátku výzkumu se stanoví specifické výzkumné otázky. Rozhovor je do určité míry strukturovaná konverzace, kterou tazatel řídí pomocí hlavních, navazujících a pátracích otázek. Hlavní otázky jsou páteří rozhovoru. (Švaříček, 2007, str. 162) Vytvořila jsem si schéma základních témat týkajících se soukromých MŠ a ke každému tématu jsem přiřadila několik podotázek, jak bych se na danou skutečnost mohla ptát.

1. Bylo snadné založit soukromou mateřskou školu?
2. Získali jste podporu od města, obce?
3. Kolik by měla mít soukromá mateřská škola v ideálním případě dětí?
4. Jak vysoké školné je akceptovatelné rodiči?
5. S jakými problémy se soukromé MŠ potýkají?
6. Jaké jsou výhody soukromých MŠ?
7. Co považují rodiče při výběru MŠ za nejdůležitější?
8. Kolik jsou rodiče ochotni investovat do mateřské školy?
9. Preferují rodiče státní nebo soukromou MŠ a z jakého důvodu?

3 METODIKA

3.1 Použité metody a techniky výzkumu

Ke zjištění potřebných informací pro druhý a třetí cíl této bakalářské práce jsem použila kvalitativní výzkum. Tazatel vybírá na začátku výzkumného šetření téma a určí základní výzkumné otázky. Otázky může upravovat nebo doplňovat v průběhu výzkumu i během sběru a analýzy dat. Tazatel provádí zkoumání v přirozených podmínkách. (Hendl, 2005, str. 50) Kvalitativní výzkum je označení pro různé přístupy ke zkoumání jevů, kdy se zaměřujeme na podrobnou analýzu dat, použití kvalitativní metodologie vyžaduje velmi dobrou orientaci zkoumané oblasti, přizpůsobivost a předvídatost a větší množství času nejen pro sběr dat, ale i pro jejich vyhodnocení. (Skutil, 2011)

Rozhovor je nejčastěji používanou metodou sběru dat v kvalitativním výzkumu. Používá se pro něj označení hloubkový rozhovor (in-depth interview), probíhá jako nestandardizované dotazování jednoho účastníka výzkumu zpravidla jedním tazatelem pomocí několika otevřených otázek. (Švaříček, 2007, str. 159) Ke sběru potřebných dat jsem použila metodu individuálního polostrukturovaného rozhovoru. Je to pravděpodobně nejrozšířenější forma rozhovoru. Vychází z předem připraveného seznamu témat a otázek. Tazatel pokládá předem připravené otázky, ale přitom průběžně reaguje na podněty, které přicházejí ze strany respondenta. (Skutil, 2011) Cílem hloubkového a polostrukturovaného rozhovoru je získat detailní a komplexní informace o studovaném jevu (kvalitativní přístup), zatímco účelem standardizovaného strukturovaného rozhovoru je položit všem respondentům několik identických otázek ve stejném pořadí (kvantitativní přístup). (Švaříček, 2007, str. 13) Metodu rozhovoru jsem použila pro zjišťování informací o jednotlivých soukromých mateřských školách od jejich zřizovatelů. Definovala jsem si základní témata a otázky, které jsem v rozhovoru vždy použila. Během rozhovoru jsem potom podle situace kladla i další doplňující otázky nebo otázky pro upřesnění a ověření, že jsem správně pochopila, jak respondent danou věc myslí.

V rozhovorech jsem použila zejména otevřených otázek. Otevřené otázky neomezuji respondenta v jeho vyjádření, což je značnou výhodou. Nevýhodou může být obtížné vyhodnocení nesourodých odpovědí na tutéž otázku. (Skutil, 2011)

Tazatel by se měl vybavit teoretickou znalostí zkoumaného prostředí. (Švaříček, 2007, str. 162) Před plánovaným rozhovorem jsem si vždy zjistila základní informace o mateřské škole (ve které jsem rozhovor vedla) z jejích internetových stránek. Délka jednotlivých rozhovorů byla od 40 do 60 minut.

V úvodu rozhovoru (nebo již v telefonickém rozhovoru při domluvě rozhovoru) jsem respondenty seznámila se základními údaji o mně a mé bakalářské práci. Zdůraznila jsem, že bude zachována jejich anonymita při zpracování údajů a nabídla jsem jim, že je posléze seznámím s výsledky, ke kterým dojdou při vyhodnocení rozhovorů. Prostředí rozhovoru jsem nechala na respondentech a musím říci, že většinou sami respondenti instinktivně volili klidné prostředí s ničím nerušenou atmosférou. Údaje jsem zaznamenávala zapisováním, nechtěla jsem natáčením přivést respondenty do rozpaků.

Protože rozhovory probíhaly přímo v mateřských školách, mohla jsem využít i metodu pozorování. Respondenti mne většinou ochotně mateřskou školou provedli a já mohla nasát atmosféru v mateřské škole a vytvořit si o ní tak lepší představu. Nevýhodou bylo, že pozorování bylo krátkodobé a moje vytvořená představa nemusela zcela odpovídat realitě.

Výhody a nevýhody rozhovoru

Výhody:

- vyšší % dokončených rozhovorů než % návratnosti dotazníků
- lze v průběhu výzkumu změnit či doplnit zkoumané otázky a metody
- umožňuje přímý kontakt tazatele a respondenta
- lze využít verbální i neverbální komunikaci
- lze dovysvětlit otázky tazatele i odpovědi respondenta
- hlubší proniknutí do motivů a postojů
- možnost pohotově reagovat na řečené
- možnost získání důvěry respondenta a tím i kvalitnější odpovědi

Nevýhody:

- časová náročnost, pracnost a nákladnost
- potíže při zaznamenávání rozhovoru
- menší soubor respondentů
- náročnost na přípravu a vedení rozhovoru (pohotovité reakce tazatele)
- možnost ovlivnění rozhovoru osobním zaujetím tazatele
- možnost rušivých vlivů (např. důležité je klidné prostředí vedení rozhovoru)
- nároky na vytvoření vstřícné atmosféry rozhovoru
- obtížnější vyhodnocení
- riziko nezískání důvěry respondenta
- převzetí iniciativy respondentem (odvedení od témat rozhovoru)

Pro zjišťování názorů společnosti na soukromé mateřské školy jsem se zaměřila na rodiče dětí od 0 do 6 let, protože si myslím, že se jich to týká nejvíce. Vybírají nebo teprve budou vybírat MŠ pro své dítě a určitě mají zájem na tom, aby to byla MŠ kvalitní a jejich dítě tam bylo spokojené. Pro zjišťování informací od rodičů dětí jsem chtěla použít také rozhovor, ale někteří z rodičů s malými dětmi mne poprosili, jestli bych jim otázky nemohla dát v písemné formě, takže jsem nakonec z otázek vytvořila dotazník s otevřenými otázkami. Informace jsem si posléze doplňovala komunikací s rodiči přes e-maily či telefonickými rozhovory.

Výsledky výzkumného šetření jsem zpracovala kvalitativní analýzou dat. Výzkumné šetření probíhalo od září 2012 do března 2013.

3.2 Charakteristika výzkumných souborů

3.2.1 Soukromé mateřské školy

Soukromých mateřských škol jsem oslovila 13, rozhovor se mi podařilo uskutečnit v devíti z nich. Čtyři z oslovených zřizovatelů moc ochotní k rozhovoru nebyli. Jako důvod uváděli časovou tíseň. Rozhovor jsem vedla v MŠ ve Vodňanech, v Kadani,

v Chomutově, v Praze a v pěti MŠ v Českých Budějovicích. Pět z těchto soukromých MŠ je zapsaných v rejstříku škol.

3.2.2 Rodiče předškolních dětí

Oslovila jsem rodiče předškolních dětí jednak v Písku, kde bych si v budoucnu chtěla zřídit vlastní soukromou mateřskou školu (žádná soukromá mateřská škola tu není) a dále jsem oslovila rodiče předškolních dětí v Českých Budějovicích, Chomutově a Plzni, kde soukromé mateřské školy jsou. Celkem jsem oslovila 30 respondentů. Nesetkala jsem se s negativními reakcemi ze strany respondentů.

3.3 Struktura rozhovorů

3.3.1 Struktura rozhovoru se zřizovateli soukromých MŠ

Bylo snadné založit soukromou mateřskou školu?

- Co Vás přivedlo na myšlenku založit soukromou MŠ?
- Kdy byla MŠ založena?
- Bylo snadné najít objekt pro zřízení MŠ?
- Dělali jste nejprve průzkum trhu a jakým způsobem?
- Jak dlouho Vám trvalo budování zázemí?
- Jakým způsobem jste MŠ prezentovali?

Získali jste podporu od města, obce?

- Je Vaše MŠ nějakým způsobem podporována městem (jakýmkoli způsobem, nemyslím jen finančně)?
- Získali jste nějakou dotaci od státu?

Kolik by měla mít soukromá mateřská škola v ideálním případě dětí?

- S kolika dětmi jste začínali a kolik dětí máte teď?
- Myslíte si, že je současný počet dětí ve Vaší MŠ ideální?

Jak vysoké školné je akceptovatelné rodiči?

- Jak vysoké je u Vás školné (včetně stravného)?
- Myslíte si, že rodiče by byli ochotní platit více?

Jaké jsou výhody soukromých MŠ?

- Co myslíte, že u Vás rodiče nejvíc oceňují?
- Cítíte v něčem výhody soukromých MŠ oproti státním a v čem?

S jakými problémy se soukromé MŠ potýkají?

- Máte pocit, že Vám to, že jste soukromá MŠ, ztěžuje existenci? Pokud ano, proč?
- Jsou u Vás ve městě nebo v okolí také nějaké (další) miniškoličky? Myslíte si, že jsou pro Vás konkurencí?

3.3.2 Struktura rozhovoru s rodiči dětí

Co považují rodiče při výběru MŠ za nejdůležitější?

- Jak by podle Vás vypadala ideální MŠ?
- Jaké netradiční přístupy k dítěti a netradiční služby by měla MŠ poskytovat, abyste tam chtěl/a dát své dítě?
- Jaké nadstandardní služby nebo kroužky byste v MŠ uvítal/a?
- Co považujete za důležité při výběru MŠ pro Vaše dítě? (uved'te podle důležitosti)
- Napište postup, jak budete v praxi vybírat MŠ pro Vaše dítě? (ptát se známých, podíváte se tam, podle místa, apod.)
- Chtěl/a byste mít možnost si ve školce párkrát s Vaším dítětem pohrát, abyste viděl/a, jak to tam chodí, jaké jsou tam učitelky a jestli se tam bude dítěti líbit?

Kolik jsou rodiče ochotni investovat do mateřské školy?

- Hraje u Vás výše školného zásadní roli?
- Kolik maximálně bys byl/a ochotná/ochotný platit za soukromou školku, když bys z ní byl/a nadšen/á a slyšel/a o ní samou chválu?

Preferují rodiče státní nebo soukromou MŠ a proč?

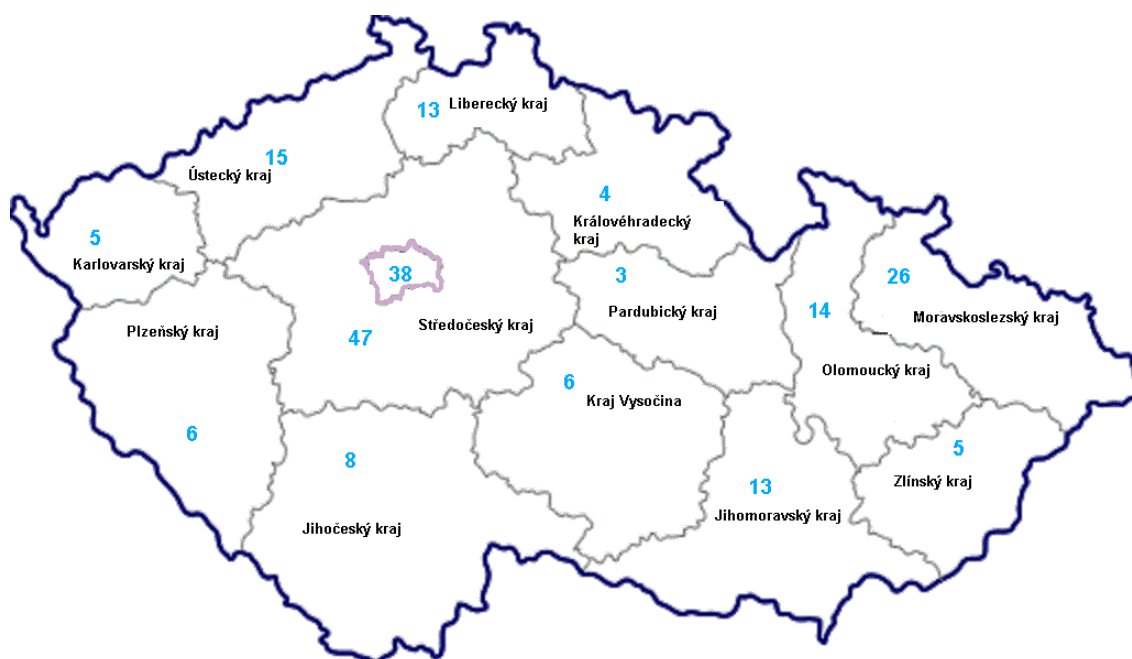
- Myslíte si, že soukromá MŠ může dítěti dát něco víc než státní a co?
- Dal/a byste své dítě do soukromé MŠ a proč (proč ne)?
- Dal/a byste přednost soukromé MŠ před státní v případě, že byste nemusel/a řešit finance?
- V čem vidíte péči v soukromé MŠ (případně státní) jako lepší?

4 VÝSLEDKY

4.1 Spektrum soukromých předškolních zařízení v České Republice

Prvním cílem této práce bylo zmapovat, jak široké je spektrum soukromých předškolních zařízení v České Republice. Základní informace o počtu soukromých mateřských škol zapsaných v rejstříku škol jsem získala z údajů statistiky MŠMT a základní přehled, kde se tyto mateřské školy nacházejí, jsem získala z rejstříku škol přístupném přes internet. Další představu jsem si vytvořila při oslovování jednotlivých soukromých mateřských škol (ty jsem hledala na internetových stránkách) a při rozhovorech s přáteli a známými, kteří bydlí v Písku, v Praze, v Plzni, v Českých Budějovicích, v Chomutově, v Mladé Boleslavi.

Obr. 1: Počty soukromých mateřských škol zapsaných do sítě škol

Na obrázku 1 jsou soukromé MŠ zapsané v rejstříku škol, soukromých mateřských škol je ovšem v České Republice mnohem víc. Např. v Českých Budějovicích je 16 soukromých mateřských škol, 5 z nich je vedených v rejstříku škol. Nabízené služby jsou velmi různorodé, je zde MŠ s hudebním zaměřením, se zaměřením na angličtinu, výtvarné a pohybové aktivity, montessori MŠ, waldorfská MŠ, mateřská škola při centru ARPIDA pro děti s tělesným (motorickým) a kombinovaným postižením, lesní školka a dále školičky zaměřené zejména na hlídání úplně malých dětí od 0 do 6 let. Otvírací doba je většinou prodloužená, někde až do 18 hod. Některé z nich nabízejí i noční a víkendové hlídání dětí a většina z nich je otevřena i o prázdninách. Cena je od 550,-/měsíc plus 28,- Kč/denně za stravné (kolem 55,- Kč/den) až do 6500,- měsíčně (325,- Kč/den). V našem městě je pouze jedna soukromá miniškolička, funguje spíše jako hlídací centrum pro menší děti od 1 roku do 4 let. Rodiče, se kterými jsem mluvila, byli spíše nespokojení. Cena je 3950,-/měs. za děti 1 – 2,5 let, pro starší děti 3550,- (lze i krátkodobé hlídání) při otvírací době od 7.00 do 15.00 hodin. Bohužel paní zřizovatelka rozhovor odmítla.

4.2 Soukromá MŠ z pohledu zřizovatele

4.2.1 Založení mateřské školy

Co Vás přivedlo na myšlenku založit soukromou MŠ?

Odpovědi a motivy byly různé, zřizovatelé se chytli příležitosti, která se naskytla:

- „Ztráta zaměstnání a moje praxe v MŠ s montessori pedagogikou, měla jsem Montessori diplom a v severozápadních Čechách montessori školka chyběla.“ (MŠ Chomutov)
- „Naše sdružení nabízí hlídání dětí, a když přišla příležitost financování (zřízení a dotace na provoz z ESF), tak jsme neváhali.“ (MŠ Kadaň)
- „Vadí mi byrokracie státních MŠ, chtěla jsem převod do právní subjektivity.“ (MŠ Praha)
- „Neměla jsem práci po mateřské a hodně známých mělo malé děti, v té době se tu rušila státní školka a tak jsme získali budovu i s vybavením a zahradou za symbolickou cenu, měsíčně 600,- Kč.“ (MŠ Vodňany)
- „Baví mne práce s hudbou, učila jsem dřív na ZŠ, proto mne napadla myšlenka hudba v MŠ. Chci dělat smysluplnou práci a mít svobodu, nechci být omezována zaměstnavatelem, s tím mám špatné zkušenosti. (MŠ České Budějovice)
- „Nedostatek míst pro děti v MŠ, včetně našich vlastních dětí a možnost pomoci matkám, které musí pracovat od 2 let věku dítěte.“ (MŠ České Budějovice)
- „Nedostatek místních státních školek. Snaha pomoci rodičům, jejichž dítě se do státní školky nedostalo.“ (MŠ České Budějovice)
- „Pracovala jsem tady v jesličkách, kolegyně se pokoušela vzít se dům do nájmu a založit školku, ale vzdala to, tak jsem to zkusila já. Byl to okamžitý nápad a risk.“ (MŠ České Budějovice)
- „Kamarádka má agenturu s chůvami, vzali jsme si to napůl, já jsem zřizovatel.“ (MŠ České Budějovice)

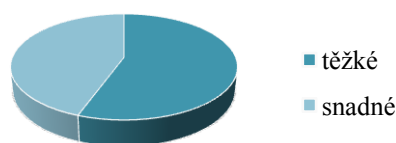
Kdy byla MŠ založena?

- „V červnu 2012.“ (MŠ Chomutov)
- „Sdružení od r. 2006, jako MŠ fungujeme od r. 2010.“ (MŠ Kadaň)
- „Leden 1996.“ (MŠ Praha)
- „V r. 1993.“ (MŠ Vodňany)
- „V prosinci 2011.“ (MŠ České Budějovice)
- „V lednu r. 2010.“ (MŠ České Budějovice)
- „1. 9. 2012.“ (MŠ České Budějovice)
- „Je to už 17 let, r. 1996.“ (MŠ České Budějovice)
- „7. ledna 2013.“ (MŠ České Budějovice)

Bylo snadné najít objekt pro zřízení MŠ?

- „Najít vhodný objekt bylo velmi těžké, město vás nezvýhodní a nepomůže.“ (MŠ Chomutov)
- „Nebylo. Navíc jsme hledali objekt při psaní žádosti, tj. 7 měsíců před samotným schválením projektu. Po schválení ale majitel nevydržel čekat a objekt pronajal jinému subjektu. Ocitli jsme se v situaci, kdy jsme měli peníze, ale neměli kde se usadit. Nakonec jsme naštěstí našli nový a lepší objekt k pronájmu.“ (MŠ Kadaň)
- „Objekt jsme jako státní MŠ měli.“ (MŠ Praha)
- „Nebylo, o domu jsem věděla, od jeho majitele jsem dostala tip, že je tu 40 dětí neumístěných v MŠ.“ (MŠ České Budějovice)
- „Po dvoutříměsíčním hledání jsme byli úspěšní.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ano, měli jsme štěstí, že jsme našli pěkný rodinný dům i se zahradou v klidné části Budějovic. I když nevýhodu, kterou spatřujeme, je vysoký nájem.“
- „Začínali jsme v bytě, než jsme získali povolení od stavebního úřadu k pronájmu.“ (MŠ České Budějovice)

Graf č. 3: Bylo snadné najít vhodný objekt?

Dělali jste nejprve průzkum trhu a jakým způsobem?

Z odpovědí vyplývá, že průzkum trhu nedělal do hloubky žádný ze zřizovatelů.

- „Ne, průzkum jsme nedělali, přibíráme děti již od 2 let, to je naše výhoda.“ (MŠ Chomutov)
- „Protože jsme nejen MŠ, ale také jesle, věděli jsme, že o tuto službu bude zájem. Průzkum jsme dělali v řadách klientů mateřského centra.“ (MŠ Kadaň)
- „Průzkum jsme dělali jen mezi rodiči, ze 130 dětí jich po převodu ze státní na soukromou MŠ zůstalo 120.“ (MŠ Praha)
- „Ne, školku jsme naplnili dětmi známých.“ (MŠ Vodňany)
- „Ne.“ (MŠ České Budějovice)
- „Jen zběžně.“ (MŠ České Budějovice)
- „Průzkum jsme měli jenom z novin, ze kterých jsme se dočetli o nedostatku školek v Českých Budějovicích, průzkum mezi lidmi jsme nedělali.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ne, informace o poptávce jsme měli z médií.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ne, zkusili jsme to, kamarádka z hlídací agentury věděla o hodně rodičích, co sháněli hlídání pro své děti.“ (MŠ České Budějovice)

Jak dlouho Vám trvalo budování zázemí?

Z odpovědí vyplývá, že se zázemím příliš velké problémy nebyly:

- „Dva měsíce.“ (MŠ Chomutov)
- „Zázemí jsme museli vybudovat během 4 měsíců a to včetně – bouracích a malých stavebních prací, štukování, natírání dveří a oken, nové podlahy, nový nábytek, veškeré vybavení od hraček přes pleny a příbory.“ (MŠ Kadaň)
- „Zázemí jsme měli.“ (MŠ Praha)
- „Vybavení jsme měli po předchozí školce.“ (MŠ Vodňany)
- „3 – 4 měsíce.“ (MŠ České Budějovice)
- „1 měsíc.“ (MŠ České Budějovice)
- „Zařízení MŠ a vymalování nám trvalo zhruba 14 dní, pracovali jsme cca 5 h denně.“ (MŠ České Budějovice)
- „1 měsíc, nábytek jsme měli ze zrušené MŠ v Motoru.“ (MŠ České Budějovice)
- „3 týdny.“ (MŠ České Budějovice)

Jakým způsobem jste MŠ prezentovali?

- „V periodikách, rozhovory, doporučení, internet, letáky, plakáty.“ (MŠ Chomutov)
- My jsme propagovali v místním tisku, kabelové televizi a mezi našimi klienty. Zájemců o službu bylo ale více, než jsme stihli uspokojit (umístění dítěte bylo dotované projektem, takže školné bylo srovnatelné se státní školou).“ (MŠ Kadaň)
- „Denní tisk.“ (MŠ Praha)
- „Optimalizace webových stránek na netu (2 tis. měsíčně), billboard na výstavišti po několik měsíců, placená reklama v obchodních centrech, tělovýchovných zařízeních, roznáška letáků, články v novinách, inzeráty a články v Mladé frontě, dopisy firmám s nabídkou míst v MŠ.“ (MŠ České Budějovice)
- „Letáky do různých školních zařízení, ordinací atd., inzerce, internet.“ (MŠ České Budějovice)
- „Školku jsme prezentovali v regionálním TV programu, rozdávali jsme letáky na různých akcích pro děti, dále jsme letáky dávali do kadeřnictví, solárií, obchodů. Tam, kde chodí maminky. Samozřejmě jsou webové stránky a stránky na facebooku.“ (MŠ České Budějovice)
- „Prostřednictvím známých a plakátků na autobusových zastávkách.“ (MŠ České Budějovice)
- „Internet, vizitky, plakátky, letáčky u dětských lékařů, v obchodech, na facebooku.“ (MŠ České Budějovice)

Z uvedeného vyplývá, že zřizovatelé prezentaci MŠ nepodcenili.

4.2.2 Podpora od města, dotace

Je Vaše MŠ nějakým způsobem podporována městem (jakýmkoli způsobem, nemyslím jen finančně)?

- „Ne, město nás nepodpořilo.“ (MŠ Chomutov)
- „Není.“ (MŠ Kadaň)
- „Bezplatný pronájem původního vybavení.“ (MŠ Praha)
- „Vybavení v pronájmu i s budovou a zahradou za symbolické nájemné 600,- Kč/rok. Ale to bylo dřív, teď platíme 30 tis. ročně.“ (MŠ Vodňany)

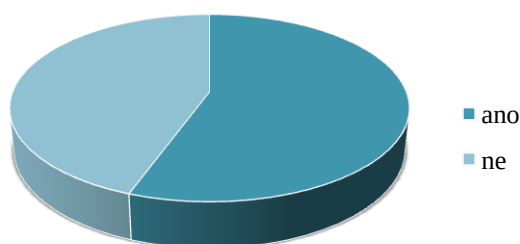
- „Ne.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ne.“ (MŠ České Budějovice)
- „Nemocnice města České budějovice nám umožnila dát reklamu na jejich intranetové stránky.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ne.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ano, získali jsme dotaci z příspěvkového programu provoz center do 6 let.“ (MŠ České Budějovice)

Z uvedeného vyplývá, že město převážně soukromé mateřské školy nepodporuje.

Získali jste nějakou dotaci od státu?

- „Ano, jsme v síti škol.“ (MŠ Chomutov)
- „Ano, jsme v rejstříku škol.“ (MŠ Kadaň)
- „Ano, podle zákona.“ (v rejstříku škol) (MŠ Praha)
- „Ano, máme dotace na školní jídelnu, výdejnu, mzdy.“ (MŠ je v síti škol) (MŠ Vodňany)
- „Nemám dotaci, nestihli jsme včas dokončit terasu.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ne.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ne.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ano, jsme certifikovaná MŠ v rejstříku škol.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ne.“ (MŠ České Budějovice)

Graf č. 4: Získali jste dotaci od státu?

4.2.3 Počet dětí v MŠ

S kolika dětmi jste začínali a kolik dětí máte teď?

- „Začínali jsme s počtem 15 dětí, dnes máme 33 dětí ve 2 třídách, což je naše plná kapacita.“ (MŠ Chomutov)
- „Kapacita zařízení byla 30 dětí a začínali jsme se 3 dětmi. V průběhu 4 měsíců se kapacita zcela naplnila.“ (MŠ Kadaň)
- „Začínali jsme se 120 dětmi, teď máme kapacitu zcela naplněnou, tzn. 130 dětí v pěti třídách.“ (MŠ Praha)
- „Začínali jsme s 25 dětmi, teď jich máme 45 ve dvou třídách.“ (MŠ Vodňany)
- „Začínala jsem s 1 dítětem zapsaným 3 krát týdně a 2 dětmi na hlídání 1 krát týdně. Teď mám 4 školkové děti a 3 na hlídání.“ (MŠ České Budějovice)
- „Začínali jsme se 4, teď máme 15 dětí od 2 do 3 let a 12 dětí od 3 let.“ (MŠ České Budějovice)
- „Začínali jsme zhruba s 6 dětmi, teď jich máme 11.“ (MŠ České Budějovice)
- „20 dětí 3 – 6 let.“ (plná kapacita) (MŠ České Budějovice)
- „Začátek byl se 3 dětmi, teď 15 celodenních a 5 dětí na občasně hlídání.“ (MŠ České Budějovice)

Zcela naplněnou kapacitu mají MŠ zapsané v rejstříku škol. Trochu mne mrzí, že kvůli dotacím nabírají maximálně možný počet dětí a mizí tím ta výhoda individuální péče při malém počtu dětí. Kromě jedné MŠ jsou na tom (v počtu dětí) dobře i soukromá zařízení, která v rejstříku zapsaná nejsou.

4.2.4 Školné

Jak vysoké je u Vás školné?

- „Školné se vybírá podle věku a podle péče, polodenní, celodenní od 2200,- do 3900,- Kč, strava podle počtu návštěvy dětí za měsíc kolem 1 tisíce Kč (snídaně, oběd, svačina a pitný režim).“ (MŠ Chomutov)
- „Výše školného není ještě stanovená, do 31. 10. 2013 jsme hrazeni z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR. Cena je teď 1 tisíc Kč. Do budoucna počítáme přibližně 3 – 5 tisíc. (MŠ Kadaň)

- „3500,- Kč/měsíc, stravné 32,- Kč denně“. (MŠ Praha)
- „Měsíční poplatek za dítě navštěvující MŠ Sluníčko je 550,- Kč a celodenní stravné 28,- Kč/den.“ (MŠ Vodňany)
- „Polodenní 2800,-, celodenní 4800,- Kč, jesle polodenní 3300,-, celodenní 5300,- Kč.“ (MŠ České Budějovice)
- „50,- Kč/hod., pokud dochází každý den celodenně 37,- Kč/hod. Oběd 20,- Kč.“ (MŠ České Budějovice)
- „Měsíční školné u nás stojí 4500,- plus 45,- Kč stravné/den.“ (MŠ České Budějovice)
- „1700,- Kč plus stravné 26,- Kč/den.“ (MŠ České Budějovice)
- „235,- Kč/den (170,- Kč plus stravné 65,- Kč).“ (MŠ České Budějovice)

U MŠ, které jsem navštívila, se školné pohybuje od 1 tisíce do zhruba 5,5 tisíce za měsíc včetně stravného. Zřizovatelé se vesměs snaží o co nejnižší cenu, aby měli dost dětí. Nemají ale potom téměř žádný zisk, hodně spekulují, aby měli jen nezbytně nutný počet zaměstnanců. Zřizovatelé si myslí, že rodiče by nebyli ochotni platit více, než teď platí.

4.2.5 Problémy, se kterými se soukromé MŠ potýkají

Máte pocit, že Vám to, že jste soukromá MŠ, ztěžuje existenci?

- „Ne, to si nemyslím, ale podporu města bychom uvítali, pracujeme s dětmi a umožňujeme rodičům rychleji nastoupit do zaměstnání, což státní školky nenabízí, jen od 3 let. Proč tedy dělat mezi MŠ rozdíly, jednu finančně podporovat a druhou ne, když děláme stejnou práci?“ (MŠ Chomutov)
- „Ne, pokud nepočítáme finance. Školné je vyšší než ve státní školce, kterou doplácí zřizovatel.“ (MŠ Kadaň)
- „Soukromá MŠ nemá nárok na granty a také to, že nemáme svoje pozemky a budovu, patří obci.“ (MŠ Praha)
- „Při náhlém nedostatku financí nemůžeme požádat zřizovatele o pokrytí nákladů. Dotace ze státního rozpočtu jsou vázané (na jednotlivé pomůcky přesná částka).“ (MŠ Vodňany)

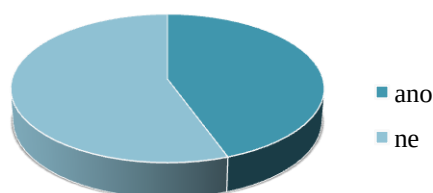
- „Přístup úřadů (město nám nefandí), konkurence ostatních soukromých MŠ.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ne.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ano, jelikož počet soukromých školek vzrostl a je těžké se v tomto oboru udržet. Školné je pro mnohé rodiče nedostupné.“ (MŠ České Budějovice)

Z rozhovorů vyplývá, že soukromé mateřské školy mají problémy s financováním, a to včetně těch, které dostávají dotace od státu. Rodiče nejsou ochotni platit za školné vyšší částky (většinou ani nemají tak vysoké platy, aby si mohli dovolit platit za MŠ) a soukromé mateřské školy se tedy snaží cenu snížit na nejnižší možnou úroveň, aby mohly fungovat. Ty, které mají cenu vysokou, mají také většinou málo dětí, pokud nejsou zaměřeny na luxusnější provedení zázemí a téměř nepřetržitým provozem na rodiče, kteří vydělávají hodně peněz, ale jsou také dlouho v práci. A málo dětí znamená zase méně peněz.

Jsou u Vás ve městě nebo v okolí také nějaké (další) miniškoličky? Myslíte si, že jsou pro Vás konkurencí?

- „V našem městě jsou pouze 2 soukromé školky, jako konkurenci ji nepovažujeme, protože naše MŠ vyučuje metodou montessori.“ (MŠ Chomutov)
- „Nejsou.“ (MŠ Kadaň)
- „Nejsou konkurencí, podle názoru rodičů je to jen hlídárna dětí s nekvalifikovanými pracovníky.“ (MŠ Praha)
- „Nejsou.“ (MŠ Vodňany)
- „Ano, určitě.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ano, poslední dobou je jich více, ano.“ (MŠ České Budějovice)
- „V blízkosti máme pouze Montessori školku. Nabízí BIO potraviny a vegetariánskou stravu, kterou mnozí rodiče preferují.“ (MŠ České Budějovice)
- „Jsme pro ně konkurence a nemají nás rádi.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ne, doporučí nás a pošlou nám sem malé děti s plenkami.“ (MŠ České Budějovice)

Graf č. 5: Jsou pro vás konkurencí miniškoličky v okolí?

4.2.6 Přínos soukromých MŠ

Cítíte v něčem výhody soukromých MŠ oproti státním a v čem?

- „V soukromé MŠ si svůj čas řídíte sama, dle dohody, máme menší počet dětí, individuální přístup k dětem i rodičům. Větší spolupráce s rodiči, lepší komunikace. Pokud si rodič za soukromou školkou zaplatí, víc si jí váží, spolupracuje a hodně se o dítě zajímá.“ (MŠ Chomutov)
- „Nižší počty dětí na třídách, možnost individuálního přístupu, podpora spolupráce s rodinou, citlivější přístup...“ (MŠ Kadaň)
- „Nejsme pod vlivem zřizovatele, není tolik papírování.“ (MŠ Praha)
- „Nejsme pod vlivem zřizovatele, nemusím poslouchat nařízení z obce.“ (MŠ Vodňany)
- „Svoboda, hudba, dramatická výchova.“ (MŠ České Budějovice)
- „Individuální přístup, menší kolektiv.“ (MŠ České Budějovice)
- „Máme méně dětí, a proto se jim učitelky mohou lépe a individuálně věnovat. Máme děti různých věkových kategorií, proto ty starší děti se starají o mladší a mladší se učí od starších.“ (MŠ České Budějovice)
- „Ne.“ (MŠ České Budějovice)
- „Přístup k dětem, počet dětí na 1 učitelku.“ (MŠ České Budějovice)

Jako hlavní výhody soukromí zřizovatelé pocítují možnost řídit si MŠ po svém, nižší počty dětí ve třídách a z toho vyplývající individuální přístup k dětem.

Co myslíte, že u Vás rodiče nejvíc oceňují?

- „Nízký počet dětí ve třídě a metodu montessori.“ (MŠ Chomutov)
- „Individuální přístup, vstřícnost, dveře otevřené jak dětem, tak i rodičům, podpora osobnostního rozvoje, méně dětí na jednu učitelku (1 učitelka 6 – 8 dětí).“ (MŠ Kadaň)
- „Nižší počet dětí, klima školy, komunikace s dětmi, vstřícnost k rodičům např. když přijdou pro dítě déle, akce pro děti.“ (MŠ Praha)
- „Vstřícný přístup učitelek k dětem i rodičům.“ (MŠ Vodňany)
- „Individuální přístup, hudbu, volnost, svobodu.“ (MŠ České Budějovice)
- „Individuální přístup, menší kolektiv, lepší komunikace a spolupráce s rodiči. Domácí prostředí.“ (MŠ České Budějovice)
- „Cenovou dostupnost, klidnou část města, programy a akce pro děti.“ (MŠ České Budějovice)
- „Přístup k dětem, individuální péči.“ (MŠ České Budějovice)
- „Bereme děti od 0 věku, máme makrobiotickou stravu, bereme děti bez povinného očkování.“ (MŠ České Budějovice)

Podle názorů zřizovatelů oceňují rodiče u soukromých MŠ zejména individuální přístup k dětem a vstřícnost k rodičům.

4.3 Soukromá MŠ z pohledu rodičů dětí

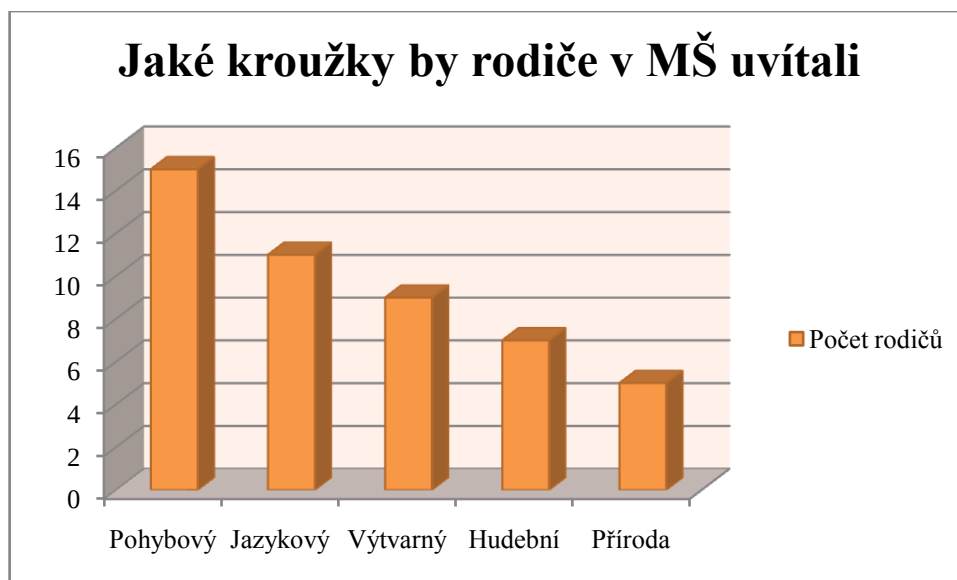
V dotazníku jsem se snažila zjistit, co od mateřské školy rodiče očekávají, jakou mají představu soukromé mateřské školy, jestli si myslí, že soukromá MŠ jim může nabídnout lepší služby, podle čeho budou vybírat MŠ pro své dítě a jak vysokou částku by byli ochotni zaplatit za kvalitní předškolní služby.

Graf č. 6: Co rodiče považují při výběru MŠ za důležité

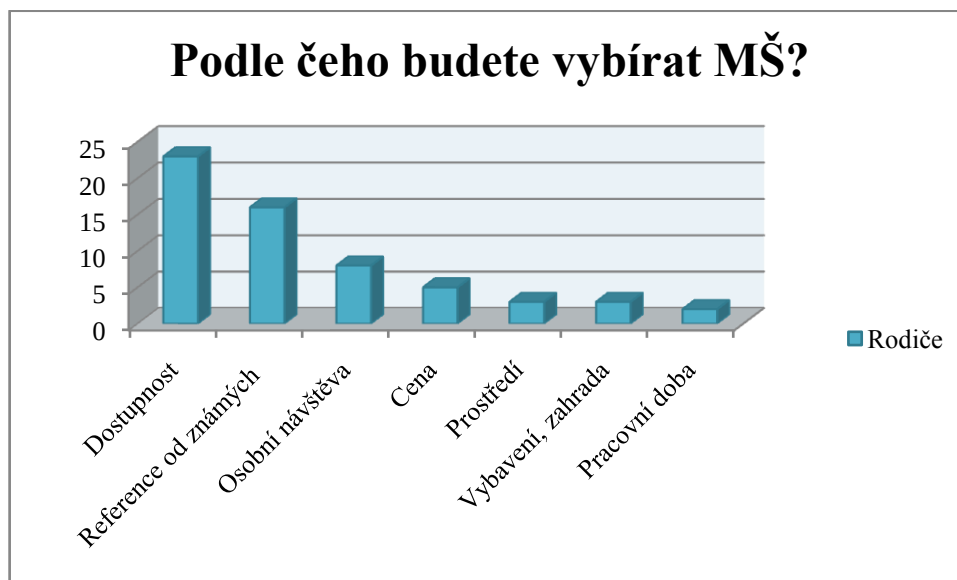
Rodiče se shodli na tom, že nejdůležitější je individuální přístup k dětem. Překvapilo mne, že na druhém místě se umístila zdravá strava, já ji беру jako samozřejmost.

Graf č. 7: Nadstandardní služby

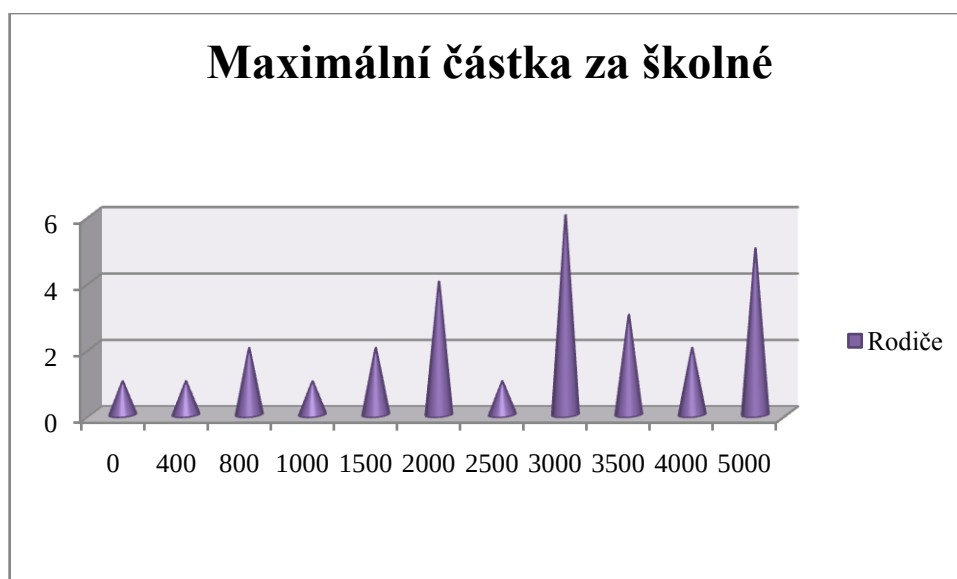
Rodiče zřejmě mají pocit, že jejich děti mají v MŠ málo pohybu. Na druhém místě jsou jazyky, zejména angličtina, a to samozřejmě hravou formou. Většina rodičů se po mém dotazu vyjádřila, že jim nejde o odpolední kroužky, ale spíše o začlenění ve větší míře do každodenních aktivit.

Graf č. 8: Podle jakých kritérií rodiče vybírají MŠ

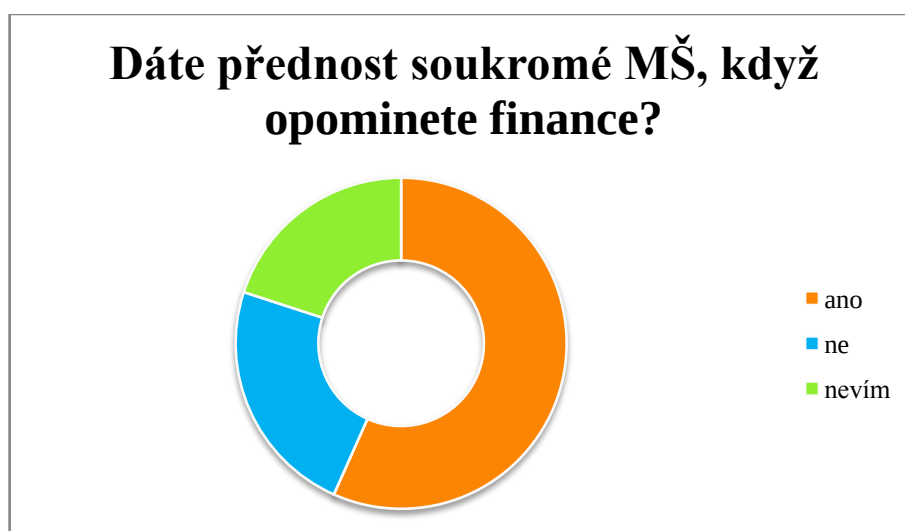
V grafu je vidět, že naprostá většina rodičů vybírá MŠ podle dostupnosti a referencí, cena není prioritou, ale tady se to týkalo i státních MŠ a tak někteří rodiče zřejmě předpokládali, že ve státních MŠ jsou ceny srovnatelné. Jen ti rodiče, kteří do svého výběru zahrnuli i soukromé MŠ, uváděli mezi priority také cenu.

Graf č. 9: Maximální částka, kterou jsou rodiče ochotni zaplatit za školné

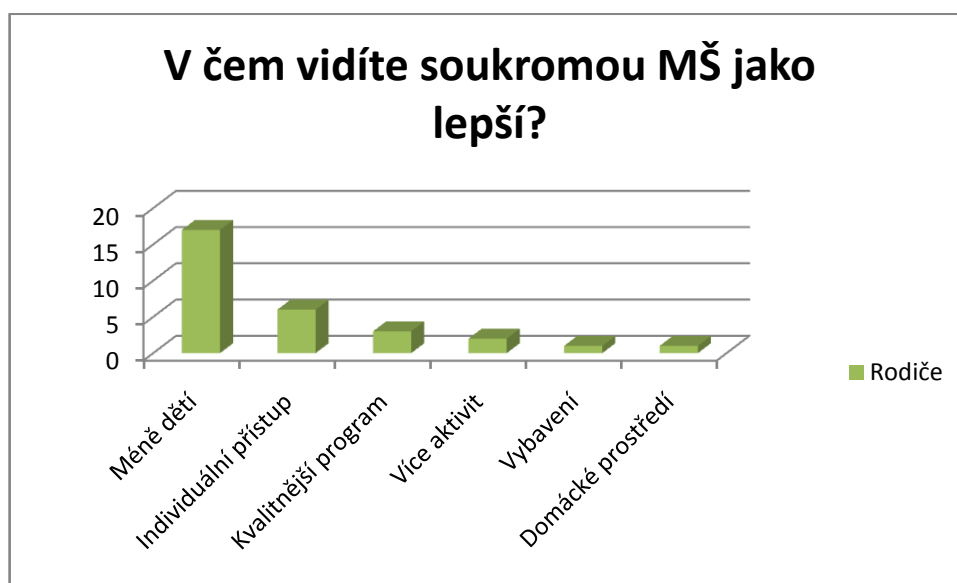
Vyšší částky za školné uvedli převážně rodiče z Plzně a okolí, kde jsou státní MŠ zcela naplněné a ceny za soukromé MŠ jsou tam nesrovnatelně vyšší, než např. v Českých Budějovicích. Vyšší částku za školné jsou ochotni platit také rodiče, kteří mají jen jedno dítě. Některé soukromé MŠ s tím počítají a nabízejí rodičům slevu na školné v případě umístění sourozenců. Výhodu prodloužené pracovní doby soukromých MŠ využívají také rodiče s vysokými příjmy, kteří tráví v zaměstnání hodně času.

Graf č. 10: Pověst soukromých mateřských škol

Ptala jsem se rodičů, zda by dali přednost soukromé MŠ před státní, kdyby nemuseli řešit finance? Více než polovina rodičů odpověděla jednoznačně, že ano. Do kategorie nevím patří většinou odpovědi: dle konkrétní situace v té které MŠ (podle výhod soukromé MŠ oproti státní).

Graf č. 11: Výhody soukromé mateřské školy

Zde opět narážíme na jeden z problémů českého školství a tím je počet dětí na učitele v MŠ. Rodiče uvádí jako hlavní výhodu soukromých MŠ méně dětí na učitele a s tím spojený individuální přístup k dětem.

5 ZÁVĚREČNÉ SHRNUÍ

Jsem maminkou tří malých dětí a momentálně pracuji i na částečný úvazek jako učitelka na základní škole. Práce s dětmi mne velmi baví a do budoucna bych si chtěla zřídit svoji mateřskou školu. Chtěla bych totiž dělat smysluplnou práci a neznám lepší ocenění, než upřímnou radost dětí, když vstoupím do dveří. Soukromou proto, abych nemusela mít ve třídách hodně dětí a mohla se jim individuálně věnovat. Z vlastní zkušenosti vím, že když je dětí ve třídě víc než 15, je velmi náročné uspokojit individuální potřeby všech a přitom je nedisponovat. Z průzkumů jsem zjistila, že nebude jednoduché zřídit si fungující soukromou mateřskou školu tak, aby vyhověla všem předpisům, školné nebylo pro rodiče příliš vysoké a přitom jsem mohla platit přiměřený plat zaměstnancům. Mokrát jsem slyšela názor, že soukromá mateřská škola se zřizuje za účelem zisku, ale tak to podle mne a mého výzkumu rozhodně není. Naopak. Díky tomu, že se soukromí zřizovatelé snaží cenu školného snížit na minimum, mají mnohdy

existenční problémy, nebo při problémech někdy musí sáhnout i na plat svůj i svých zaměstnanců (např. při zvýšení nájemného). Pomoci mohou dotace, ať už od státu nebo města. U státních dotací je však riziko, že zmizí výhoda malého počtu dětí. Dotace se stanovuje normativně na 1 dítě a to nutí i soukromé mateřské školy nabírat maximum dětí, pokud nejsou omezeni prostorami. Velkou výhodu mají samozřejmě zřizovatelé, kteří nemovitost (ve které je MŠ) vlastní a nemusí platit nájem.

Z výzkumu vyplývá, že rodiče hledají pro své děti mateřskou školu blízko svého bydliště, kde by se jejich dítěti líbilo a nebyla by moc drahá. Málokterý z rodičů uvedl, že výše školného nehraje při výběru zásadní roli. Mnoho rodičů považuje za důležité zdravou výživu a výuku angličtiny. Většina rodičů by uvítala prodlouženou pracovní dobu. Samozřejmě souhlasím s názorem mnoha rodičů, že v každé MŠ (ať soukromé nebo státní) je nejdůležitější spokojenost dítěte, což je samozřejmě ovlivněno zejména osobností a přístupem paní učitelky. Když tedy rodiče najdou státní MŠ s vstřícným přístupem, je jasné, že nemají důvod platit vyšší školné v soukromé MŠ. Zjistila jsem také, že pro rodiče je hodně důležitá záruka kvalitního vzdělávání daná zápisem do školského rejstříku.

Zřizovatelé soukromých mateřských škol pocítují většinou jako nespravedlnost to, že nemají dostatečnou podporu od města, když pomáhají městu tím, že zřizují MŠ pro děti, které se nedostaly do státní MŠ. Já sama jsem se také v našem městě setkala spíše s negativním přístupem města k soukromým MŠ. Podporu při zřizování soukromé MŠ mi město nenabídlo v žádné formě, ani dotaci, ani radu při hledání vhodných prostor, získala jsem jen informaci, že je mírný převis poptávky po místech v MŠ.

ZÁVĚR

Současné podmínky pro zřízení mateřské školy jsou dané zákony, založení mateřské školy je tedy především legislativní záležitostí. Zřizovatel musí dále najít vhodné prostory, provést stavební úpravy tak, aby byly splněny všechny technické požadavky dané vyhláškou i hygienické předpisy. V případě, že MŠ chce dostávat státní dotace, je velmi důležitý zápis do školského rejstříku. Dalším krokem je zpracování školního

vzdělávacího programu a dále zajištění stravování. V případě, že se chce zřizovatel nějakým způsobem odlišit od ostatních MŠ, které se v místě zřízení nacházejí, je určité vhodné uskutečnit před zřízením MŠ místní výzkum a zjistit, o jaké nadstandardní služby by rodiče měli zájem.

Hlavní rozdíl mezi mateřskými školami soukromými a státními je v tom, že státní MŠ jsou podporované státem a místně příslušným městem nebo obcí, je to výhoda v podobě finančního zajištění, ale také omezení, protože ředitel musí o finančním hospodaření, investicích i dalších významných krocích spojených s řízením MŠ, zřizovatele (město, obec) informovat. Mateřskou školu tedy v tomto případě vlastně řídí město nebo obec ve spolupráci s ředitelem. Když je navíc MŠ spojena se základní školou, je situace ještě složitější, neboť mateřskou školu řídí ředitel subjektu, což je ředitel základní školy a ten je opět odpovědný městu nebo obci. Soukromá mateřská škola takové problémy s řízením řešit nemusí, zřizovatel je za svoji MŠ zodpovědný sám sobě, zde jsou hlavním problémem finance.

Spektrum soukromých předškolních zařízení v České Republice je velmi široké. Soukromých MŠ zařazených v síti škol je 203 a těch nezařazených ještě několiknásobně více. Liší se velikostí, od domácích školek pro 15 – 20 dětí, až po velké MŠ s několika třídami. Různé je i jejich zaměření, od alternativních MŠ po školy se zaměřením hudebním, pohybovým, výtvarným nebo jazykovým. Také školné se pohybuje ve velmi širokém rozmezí, podle mého výzkumu od 1000,- Kč, maximální hranici neznám, ale v Praze zřejmě až do výše 15 tisíc, možná i víc. Pokud jde o stravování, buď má MŠ svoji jídelnu, nebo obědy dováží, někde si nosí děti obědy z domova a v MŠ jim je jen ohřívají. Varianta ohřevu přineseného oběda je ale podle mých osobních zkušeností příliš časově náročná pro rodiče.

Dalším cílem bylo zjistit, s jakými problémy se soukromé mateřské školy potýkají a jak na ně pohlíží česká společnost. Z výsledků výzkumů vyplývá, že mezi hlavní problémy patří především finanční dostupnost pro rodiče a zároveň příznivá ekonomická situace MŠ. Zřizovatelé musí velice pečlivě promyslet výši školného, aby na MŠ nemuseli doplácet ze svého a přitom se co nejvíc přiblížili ceně, kterou jsou rodiče ochotni

zaplatit. Podle mých výzkumů je to v jižních Čechách školné maximálně do 3 tisíc Kč, nepočítám-li pár výjimek. Zřizovatelé soukromých MŠ by také uvítali větší vstřícnost městských úřadů. Česká společnost je podle mne stále trochu ovlivněna komunistickým režimem a u lidí převažuje názor, že vzdělání by mělo být zadarmo, možná by se to dalo vyjádřit i tímto názorem: „pokud po mne chcete práci, tak se mi postarejte o děti.“ Převzít zodpovědnost za svůj život se ještě musíme učit. Na soukromé mateřské školy se lidé dívají s nedůvěrou. Proto to soukromé mateřské školy nemají vůbec lehké, rodičům se zdá, že soukromé MŠ chtějí vydělávat na jejich problémech s umístěním dětí do státních škol. Mnohokrát jsem se při rozhovoru o mém plánovaném zřízení soukromé MŠ setkala s názorem: „tady na to lidé nemají peníze“. Z mého výzkumu ale vyplynulo něco jiného. Rodiče jsou ochotni za vstřícnost, ochotu, přizpůsobivost a osobní přístup k dítěti (tedy za to, čeho se jim někdy ve státních MŠ nedostává) připlatit. Neplatí to plošně, nicméně jsou i státní MŠ, které mají tak výbornou pověst, že do nich rodiče své děti zapisují 2 roky předem. U nás jedna taková výborná státní MŠ existuje a já bych tam v budoucnu moc ráda pracovala, protože je tam úžasný kolektiv a rodiče se zapojují do budování školky i každodenního dění v MŠ. Rodiče jsou v téhle MŠ vždy vítáni a děti jsou pro učitele partnery. Jen ocenění učitelů za práci, kterou odvádějí, je zde nedostačující. Kdyby se tam zvýšily platy a snížily se počty dětí na učitele, neváhala bych ani chvíli.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

BEČVÁŘOVÁ Z.: *Současná mateřská škola a její řízení*. Praha, Portál 2003. 152 s. ISBN 80-7178-537-7.

BEČVÁŘOVÁ Z.: *Kvalita, strategie a efektivita v řízení mateřské školy*. Praha, Portál 2010. 176 s. ISBN 978-80-7367-221-8.

BURIANOVÁ, J.; KATZOVÁ, P.; JAKOUBKOVÁ, V.: *Mateřská škola a právo*. RAABE.

ČERMÁK, J.; HANZL, J. a kol.: *Školské zákony 2012*. Praha, Golden Books 2012. 783 s. ISBN 978-80-905075-2-4.

HENDL, J.: *Kvalitativní výzkum*. Praha, Portál 2005. 408 s. ISBN 80-7367-040-2.

SVOBODOVÁ, E. a kol.: *Vzdělávání v mateřské škole*. Praha, Portál 2010. 168 s. ISBN 978-80-7367-774-9.

SYSLOVÁ, Z. a kol.: *Jak úspěšně řídit mateřskou školu*. Praha, Wolters Kluwer ČR 2012. 344 s. ISBN 978-80-7357-976-0.

SKUTIL, M. a kol.: *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha, Portál 2011. 256 s. ISBN 978-80-7367-778-7.

ŠTOČEK M.: *Rukověť ředitelky mateřské školy*. Praha, A Tre 2011.

ŠVARÍČEK, R.; ŠEĐOVÁ, K. a kol.: *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha, Portál 2007. 384 s. ISBN 978-80-7367-313-0.

Řízení mateřské školy. ATre 2012.

Internetové zdroje

Výroční zpráva (MŠMT VZ 2011) o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy České Republiky v r. 2011. [online]. [cit. 2013-02-20].

Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/26467>

MŠMT Vývojová ročenka školství 2003/04 – 2011/12. [online]. [cit. 2013-02-20].

Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/22875>

Výpis soukromých MŠ z Rejstříku škol a školských zařízení. [online]. [cit. 2013-02-20].

Dostupné z: <http://rejskol.msmt.cz/>

Seznam příloh k žádosti navrhovatele o zápis/změnu zápisu/výmaz školy nebo školského zařízení do/v/z rejstříku škol a školských zařízení

Příloha E - Stanovisko krajského úřadu [online]. [cit. 2013-02-20].

Formulář žádosti o zápis/změnu zápisu/výmaz školy nebo školského zařízení do/v/z rejstříku škol a školských zařízení [online]. [cit. 2013-02-20].

Dostupné z: <http://www.msmt.cz/odkazy/formulare-zadosti>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Formulář žádosti o zápis/změnu zápisu/výmaz školy nebo školského zařízení do/v/z rejstříku škol a školských zařízení

Příloha č. 2: Seznam příloh k žádosti navrhovatele o zápis/změnu zápisu/výmaz školy nebo školského zařízení do/v/z rejstříku škol a školských zařízení

Příloha č. 3: Dotazník

Příloha č. 4: CD s vyplněnými naskenovanými dotazníky pro rodiče

Příloha č. 1: Formulář žádosti o zápis/změnu zápisu/výmaz školy nebo školského zařízení do/v/z rejstříku škol a školských zařízení

Příloha č. 1
k Metodickému pokynu MŠMT č.j. 28 778/2004-21

Navrhovatel: _____

Místo a datum podání žádosti

PŘÍLOHA K ŽÁDOSTI

o _____¹⁾

**školy nebo školského zařízení do/v/z rejstříku škol a školských zařízení
s účinností od _____**

Právnícká osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení

IČ: ²⁾ _____

RED IZO: ²⁾ _____

Plný název
právnícké osoby:
(max. 150 znaků)

Adresa ³⁾

právnícké osoby:

PSČ: _____

Ulice: _____

Obec: _____

Čp.: _____

Okres sídla: _____

Krajský úřad: _____

Příslušná obec s rozšířenou působností: _____

Telefonní číslo: _____

Číslo faxu: _____

E-mail 1: _____

E-mail 2: _____

http:// _____

Právní forma: ⁴⁾ _____

Číslo bankovního účtu: ⁵⁾ _____

Zřizovatel školské právnícké osoby nebo příspěvkové organizace

PRÁVNICKÁ OSOBA:

Název zřizovatele: _____

Sídlo: ³⁾

PSČ: _____

Ulice: _____

Obec: _____

Čp.: _____

IČ zřizovatele: _____

Právní forma zřizovatele: _____

(Je-li zřizovatelem fyzická osoba, vyplní pouze níže uvedené údaje. Je-li zřizovatelem právnícká osoba, budou dále uvedeny národně statutárního orgánu – netýká se případů, kdy je zřizovatelem ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí.)

FYZICKÁ OSOBA:

Jméno, příjmení, tituly: _____

(u statutárního orgánu funkce): _____

Datum narození: _____

Trvalý pobyt: ³⁾

PSČ: _____

Ulice: _____

Obec: _____

Čp.: _____

(Má-li zřizovatel více statutárních orgánů nebo má-li statutární orgán více osob a není-li z dokladů zřejmý způsob jejich podepisování a jednání za právníckou osobu, uvedou se na volném listu ve stejné struktuře, jako příloha č.15).

Kontaktní spojení na zřizovatele (právníkou nebo fyzickou osobu)

telefon: _____

e-mail: _____

Ředitel

Jméno, příjmení, tituly: Datum narození:
Trvalý pobyt: ³⁾ Ulice: Čp.:
PSČ: Obec:

Statutární orgán právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení

Jméno, příjmení, tituly: Datum narození:
Trvalý pobyt: ³⁾ Ulice: Čp.:
PSČ: Obec:

Je-li členů statutárního orgánu více, uvedou se na volném listu jako příloha č.16.

Statutárním orgánem příspěvkové organizace a školské právnické osoby je ředitel.

Den zápisu právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení do rejstříku škol a školských zařízení:

Doba, na kterou je zřízena právnická osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení:
(doba neurčitá nebo vymezená konkrétním datem)

Vysvětlivky:

- ¹⁾ Výběrem z nabídky uveďte předmět žádosti (zápis/změna zápisu/výmaz).
- ²⁾ IČ (identifikační číslo právnické osoby), popř. RED IZO (resortní identifikátor právnické osoby), resp. IZO (resortní identifikátor školy/školského zařízení) se uvedou, jen jsou-li právnické osobě, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, či škole nebo školskému zařízení již přiděleny. IČ přidělují rejstříkové soudy, ČSÚ, v případě školské právnické osoby MŠMT. Resortní identifikátor je přidělován správním orgánem, který právnickou osobu vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, resp. školu nebo školské zařízení, zapisuje do rejstříku škol a školských zařízení.
- ³⁾ Všechny adresy se uvedou tak, aby při výpisu dvouřádkové doručovací adresy odpovídal text v řádku „Ulice“ prvnímu řádku doručovací adresy a text v řádku „Obec“ druhému řádku doručovací adresy. Obec se uvádí včetně části obce, je-li tomu třeba. U ulice (veřejného prostranství) se uvede i číslo orientační (tj. číslo domu v rámci ulice nebo veřejného prostranství), je-li zavedeno. Není-li obec, která je sídlem právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, zároveň sídlem dodací pošty, do řádku „Ulice“ se uvede sídlo právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení (Obec, příp. část obce, včetně ulice) a do řádku „Obec“ se uvede sídlo dodací pošty (slovo „pošta“ nebo jeho zkratka se neuvádí). Stejným způsobem se postupuje při zápisu všech dalších adres. *Maximální délka textu v každém řádku je 40 znaků včetně mezer.*
- ⁴⁾ Uvede se právní forma právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení:
 - příspěvková organizace (jen u škol a školských zařízení zřizovaných MŠMT, kraji a obcemi)
 - školská právnická osoba
 - organizační složka státu
 - jiná právní forma právnické osoby, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, evidovaná v obchodním či jiném rejstříku nebo jiné obdobné evidenci právnických osob, je-li tam zapsána podle zvláštního právního předpisu.
- ⁵⁾ Má-li právnická osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení zřízen bankovní účet, uvede zde úplnou identifikaci, tj. číslo účtu včetně kódu banky, u níž je účet zřízen. Neuvádí se číslo bankovního účtu zřizovatele.
- ⁶⁾ Vyučovací jazyk oboru se uvádí jen tehdy, nejedná-li se o jazyk český.
- ⁷⁾ Uvádí se místo poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb, pokud je doloženo doklady podle § 147 odst. 1 písm. g) a h) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů).

Tyto vysvětlivky platí pro žádost i pro všechny její přílohy.

Navrhovatel
(dle § 145 zákona č. 561/2004 Sb.):

označení navrhovatele, podpis statutárního orgánu, razítko

Právnická osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení:

jméno a podpis ředitele, razítko

Příloha č. 2: Seznam příloh k žádosti navrhovatele o zápis/změnu zápisu/výmaz školy nebo školského zařízení do/v/z rejstříku škol a školských zařízení

A

Příloha č. 2
k Metodickému pokynu MŠMT č.j. 28 778/2004-21

Název právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení:

**Seznam příloh k žádosti navrhovatele
o zápis / změnu zápisu / výmaz
školy nebo školského zařízení do/v/z rejstříku škol a školských zařízení**

Navrhovatel uvede přílohy, které jsou požadovány zákonem č. 561/2004 Sb. (u každého dokladu v příloze je uveden odkaz na ustanovení školského zákona, podle něhož je doklad předkládán).

☒ = ANO

1. Rámcový popis personálního zajištění provozu (§ 147 odst. 1 písm. f)	☐	
2. Rámcový popis majetkového zajištění provozu (§ 147 odst. 1 písm. f)	☐	
3. Rámcový popis financování činnosti školy/školského zařízení (§ 147 odst. 1 písm. f)	☐	
4. Doklad o užívacím právu k objektu (§ 147 odst. 1 písm. g)	☐	ze dne / č.j.: _____
5. Kladné závazné stanovisko orgánu ochrany veřejného zdraví (§ 147 odst. 1 písm. h)	☐	ze dne / č.j.: _____
6. Stanovisko stavebního úřadu k užívání objektu (§ 147 odst. 1 písm. h)	☐	ze dne / č.j.: _____
7. Doklad osvědčující zřízení nebo založení právnické osoby (§ 147 odst. 1 písm. i)	☐	ze dne / č.j.: _____
8. Doklad osvědčující vznik právnické osoby, pokud se nejedná o školskou právnickou osobu (§ 147 odst. 1 písm. j)	☐	ze dne / č.j.: _____
9. Schválená vzdělávací koncepce (§ 147 odst. 1 písm. k)	☐	
10. Doklad o jmenování ředitele (§ 147 odst. 1 písm. l)	☐	ze dne / č.j.: _____
11. Doklady o vzdělání a pedagogické způsobilosti ředitele (§ 147 odst. 1 písm. l)	☐	
12. Profesní životopis ředitele (§ 147 odst. 1 písm. l)	☐	
13. Výpis z rejstříku trestů ředitele (§ 147 odst. 1 písm. l)	☐	ze dne / č.j.: _____
14. Doklad o zdravotní způsobilosti ředitele (§ 147 odst. 1 písm. l)	☐	
15. Čestné prohlášení k majetku zapisované osoby a plnění finančních závazků (§ 147 odst. 1 písm. n)	☐	
16. Vyjádření obce v případě ZŠ a ZUŠ, kdy není jejich zřizovatelem (§ 147 odst. 1 písm. p)	☐	ze dne / č.j.: _____
17. Vyjádření kraje v případě střední školy a VOŠ, pokud není jejich zřizovatelem (§ 147 odst. 1 písm. q)	☐	ze dne / č.j.: _____
18. Další zřizovatelé nebo další členové statutárního orgánu zřizovatele	☐	počet listů: _____
19. Další členové statutárního orgánu právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení	☐	počet listů: _____
20. Další dokumenty (např. usnesení rady, zastupitelstva apod.)		
typ dokumentu: _____	☐	ze dne / č.j.: _____
typ dokumentu: _____	☐	ze dne / č.j.: _____
typ dokumentu: _____	☐	ze dne / č.j.: _____

A

Příloha č. 2
k Metodickému pokynu MŠMT č.j. 28 778/2004-21

Příložené formuláře:

PŘÍLOHA K ŽÁDOSTI O ZÁPIS/ZMĚNU ZÁPISU/VÝMAZ ŠKOLY
NEBO ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ DO/V/Z REJSTŘÍKU ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ OBASHUJE:

☒ = ANO

A Seznam příloh k žádosti navrhovatele o zápis/změnu zápisu/výmaz
školy nebo školského zařízení do/v/z rejstříku škol a školských zařízení

☐

B Seznam škol a školských zařízení, jejichž činnost právnická osoba vykonává
(včetně míst poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb) (§ 144 odst. 1 písm. g)

☐

počet listů: _____

C Seznam oborů vzdělání nebo oborů ZUŠ

☐

počet listů: _____

D Seznam dalších míst poskytovaného vzdělávání nebo školských služeb
(dle potřeby)

☐

počet listů: _____

E Stanovisko krajského úřadu
(vyjádření k žádosti podle § 146 odst. 1)

☐

Při nedostatku místa použijte další list příslušného formuláře a v jeho záhlaví uveďte pořadové číslo.

Navrhovatel
(dle § 145 zákona č. 561/2004 Sb.):

označení navrhovatele, podpis statutárního orgánu, razítko

**Právnická osoba vykonávající činnost školy nebo
školského zařízení :**

jméno a podpis ředitele, razítko

Dotazník pro rodiče

Jmenuji se Lenka Sádlová a jsem studentkou 3. ročníku Pedagogické fakulty v Českých Budějovicích, obor učitelství MŠ.

Prosím Vás o vyplnění tohoto dotazníku, který je důležitým materiálem při zpracování mé bakalářské práce na téma: „Soukromé mateřské školy v pohledu současné společnosti“. Součástí práce je průzkum, jehož cílem je zjistit názory a zkušenosti rodičů dětí. Dotazník je zcela anonymní.

Děkuji Vám za Vaši ochotu a čas.

Lenka Sádlová

1. Jak by podle Vás vypadala ideální mateřská školka?
2. Jaké netradiční přístupy k dítěti a netradiční služby by měla MŠ poskytovat, abyste tam chtěl/a dát své dítě?
3. Jaké nadstandardní služby nebo kroužky byste v MŠ uvítal/a?
4. Co považujete za důležité při výběru MŠ pro Vaše děti? (napište vše, co je pro Vás důležité a seřaďte podle důležitosti, na prvním místě to nejdůležitější)
5. Jaké služby ve školce považujete za důležité? (zdravá strava, vstřícný přístup k dítěti, efektivní komunikace – bez příkazů, komunikace s rodiči, prodloužená pracovní doba,...)
6. Dal/a byste své dítě do soukromé MŠ, a proč (proč ne)?
7. V čem vidíte péči v soukromé MŠ (případně státní – zaškrtněte) jako lepší?
8. Hraje u Vás výše školného zásadní roli?
9. Dal/a byste přednost soukromé MŠ před státní v případě, že byste nemusel/a řešit finance?
10. Myslíte si, že soukromá MŠ může dítěti dát něco víc než státní a co? (větší péči, protože je tam málo dětí na 1 učitele? ...)
11. Kolik maximálně bys byl/a ochotná/ochotný platit za soukromou školku, když bys z ní byl/a nadšen/á a slyšel/a o ní samou chválu?
12. Chtěl/a byste mít možnost si ve školce párkrát s Vaším dítětem pohrát, abyste viděl/a, jak to tam chodí, jaké jsou tam učitelky a jestli se tam bude Vašemu dítěti líbit?

13. Napište postup, jak budete v praxi vybírat MŠ pro Vaše dítě? (ptát se známých, podíváte se tam, podle místa, apod.)
15. Napište cokoli, co Vás k tématu soukromých školek ještě napadá.